

DIALOG CAMPUS NÄCKROSEN

SAMMANSTÄLLNING AV DIALOGPROCESS OCH MÄTNINGAR - HÖST/VINTER 2014-2015

■ RADAR
ARKITEKTUR PLANERING LANDSKAP



UPPDRAGSGIVARE



AKADEMISKA HUS

Stampgatan 14, Våning 5

411 01 Göteborg

031-63 24 00

I samarbete med Göteborgs universitet

■RADAR ARKITEKTUR PLANERING LANDSKAP

Surbrunnsgatan 6

411 19 Göteborg

031-10 98 90

TEAM:

Joakim Forsemalm

Sebastian Pauly

Tobias Dahmm

Alexandra Romanova

Matilda Moberg



INNEHÅLL:

-Inledning	4
INTERVJUER: KORT & SNABBT	7
- 100 delade meningar	8
DIALOG: MEDIA OCH DEBATT	15
- Media	16
-Förmöte med Kommittén för stadsparken Näckrosen	20
-Skriftlig inläga	22
DIALOG: WORKSHOPS	27
- Introduktion	28
- Dialogworkshop 1	30
- Dialogworkshop 2	36
- Dialogworkshop 3	40
- Dialogworkshop 4	44
- Dialogworkshop 5	46
- Dialogworkshop 6	50
VAD HÄNDER NU?	53
- Dialogworkshoparnas användning	54
LIV, RÖRELSER OCH AKTIVITETER	59
- Flöden, gångtrafik	60
- Aktiviteter & vistelser	66
- Åge & Gender	68
DIALOGSAMMANFATTNING	71
- Sammanfattande analys	72

DIALOG CAMPUS NÄCKROSEN: INLEDNING

Akademiska Hus och Göteborgs universitet bjöd under hösten 2014 in till en dialog om utvecklingen av området kring Näckrosdammen i centrala Göteborg. Skriften sammanfattar resultatet av dialogen, och även en kartläggning avseende att öka förståelsen av rörelser och vistelser i och kring området.

4

Uppgiften har handlat om att skapa kunskap om hur området kring Renströmsparken – ofta kallat ”Näckrosdammen” – i centrala Göteborg används och upplevs av närboende och verksamma kring densamma.

För att skapa en första förståelse för detta, har vi mätt och observerat i det fysiska rummet. Genom att stå på ett antal punkter där många människor passerar har vi räknat rörelser – hur många är det som passerar under en dag i området? Och vad gör man om man stannar upp – och var stannar människor upp i det här området? Med utgångspunkt i en väl beprövad metod har vi skapat en uppfattning om detta. Resultatet av dessa mätningar ligger i slutet av denna rapport.

Det huvudsakliga arbetet har dock handlat om att lyssna på människors utsagor om sin närmiljö. Det har vi gjort på flera sätt. Ett av dem genomfördes inledningsvis, i samband med mätningarna. Resultatet av 100 korta, snabba intervjuer (enligt den etnografiska metoden ”Quick and dirty”) inleder denna rapport. Syftet med det materialet var att skapa en snabb och översiktlig bild av brukarens lite mer allmänna uppfattningar.

Dessa ”100 delade meningar” fungerade sedan som ett

underlag för funderingar kring vilka frågor som skulle ställas i det lite mer omfattande skede, som innefattat att möta boende, verksamma och parkbesökare vid sex olika tillfällen. Dessa träffar, som arrangerades under november och december 2014, presenteras per tillfälle i det efterföljande avsnittet. Detta inleds dock med en sammanfattning av det mediala samtal som pågått mellan olika parter kring projektet under 2014, med fokus under sen vår och sensommar. Detta samtal är sammanfattat i denna rapport, eftersom även det är en del av dialogen mellan projektägare och framförallt närboende.

Innan det avslutande avsnittet om de ovan diskuterade mätningarna, finns en sammanfattande diskussion som ställer upp ett antal centrala frågeställningar, problem och möjligheter för projektets fortsättning, sett ur de dialogmedverkandes perspektiv. I det avsnittet beskrivs också hur den i denna rapport presenterade kunskap kommer att vara fortsatt verksam i det utrednings- och idéarbete som Projekt Campus Näckrosen står inför. Projektet är namnet på Göteborgs universitets strategiska utvecklingsprojekt som samlar Humanistiska och Konstnärliga Fakulteterna tillsammans med Universitetsbiblioteket till området.



Projekt Campus Näckrosen är ett strategiskt och viktigt projekt för Göteborgs universitet. Det är en tydlig satsning på humaniora och konst. Det är samtidigt ett konkret exempel på universitetets framtida utveckling.

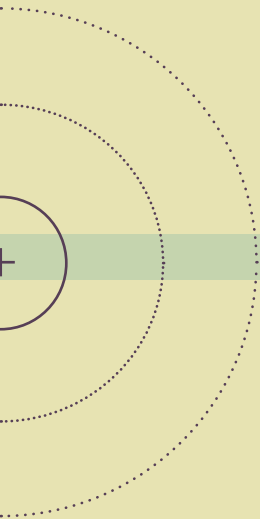
PAM FREDMAN, REKTOR FÖR GÖTEBORGS UNIVERSITET

Innan vi ger oss in i resultatpresentationerna, skall det också sägas att det under de sex dialogworkshoparna ställts ett antal konkreta frågor om projektet som inte kunnat besvaras enkelt under själva mötena. Dessa frågor har samlats in och besvarats av projektägande parter och samarbetspartners, som t.ex. olika förvaltningar inom Göteborgs Stad. Frågorna och svaren finns presenterade under fliken ”Dialog” på www.campusnackrosen.gu.se

samt på www.akademiskahus.se
Dialogprojektet har genomförts av Radar arkitektur och planering AB i Göteborg under ledning av Fil Dr i Etnologi Joakim Forsemalm. Ansvarig för mätningarna och layout av denna rapport har varit Sebastian Pauly, arkitekt. Alexandra Romanov (CTH), Matilda Moberg (Kulturvetenskaper) och Tobias Dahmm (SMIL-programmet) har varit praktikanter i projektet.







INTERVJUVER: KORT OCH SNABBT

7

I det här avsnittet redogör vi för “100 delade meningar”. Under tre dagar genomfördes ett stort antal korta snabbintervjuer i området runt Näckrosparken med ett syfte att skapa en första övergripande blick för hur området uppfattas.

De intervjuade valdes ut slumpmässigt och anonymt men under intervjuerna antecknades kön, ålder, hemmahörande stadsdel eller ort, datum och klockslag.

INTERVJUER:

100 DELADE MENINGAR

Under tre dagar genomfördes 100 snabba intervjuer, s.k. Quick & Dirty, i området runt Näckrosparken.

8

De intervjuade valdes ut slumpmässigt, men då fokusområdena i huvudsak har varit runt Högsolan för scen och musik och Humanisten blev en stor andel av de som intervjuades studenter. Deras åsikter är av värde då de vistas mycket i och kring området.

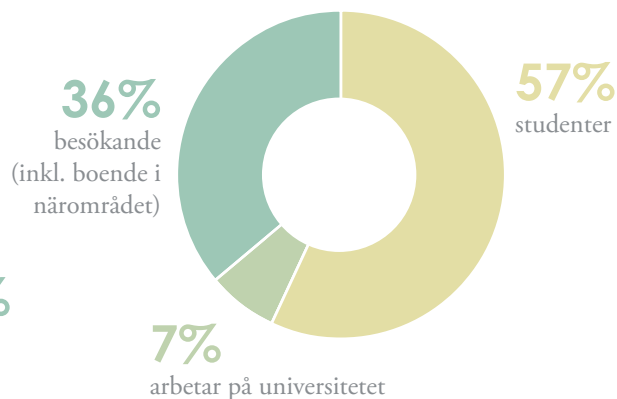
FRÅGORNA LÖD:

1. Beskriv: hur är din relation till området Näckrosparken?
2. Vilka problem och möjligheter finns med det här naturrummet?
3. Om du fick komma med förslag, vad skulle du prioritera som första åtgärd för att göra Näckrosparken till en tillgänglig del av centrala Göteborg?



DE INTERVJUADES RELATION TILL OMRÅDET

Under intervjuerna antecknades kön, ålder, hemmahörande stadsdel eller ort, datum och klockslag. Gällande fråga 1 var det 57 personer som beskrev sin relation till området med att de studerar på Göteborgs universitets humanistsektion eller Högsolan för scen och musik. Sju personer som intervjuades arbetade vid Göteborgs universitet och 36 personer var besökande i området. Några av de intervjuade nämnde även hur de ibland använder lekplatsen med sina barn och vistas i parkområdet eller på den stora gräsmattan.



“

*Mer än hälften, **59%**, tycker att det är bra som det är eller har inte reflekterat över problemen i området.*

*För de besökande i området är siffran omvänd då endast **41%** ser området som utan problem.*

PROBLEM

Svaren till fråga två delades upp i problem och möjligheter. Nio av de intervjuade påpekade problem med sittplatserna i området, varav sju påpekade bristen på sittplatser i området och två nämnde befintliga bänkars undermåliga skick. Även bristande trygghet i parken togs upp av nio personer, varav tre av dessa nämnde bristfällig belysning som problem. Skötseln av parken kunde förbättras ansåg sex personer, som tyckte att den var igenväxt eller eftersatt. Sex personer såg problem med tillgängligheten till området vilket främst rörde svårframkomliga och röriga vägar in till och i området men även att parken kändes allmänt otillgänglig. Det nämndes också att det känns mer som ett studentområde än en park. I snitt 59 personer tyckte att det är bra som det är eller har inte reflekterat över problemen i området. Dessa svar var de som förekom flest gånger men avsaknaden av ett kafé och närvaron av missbrukare i parken nämndes också av några som problem i området.

Trygghetsrelaterade problem 9 st

- Upplever parken som allmänt otrugg 5 st
- Bristfällig belysning 3 st
- Området är tomt om kvällarna 1 st

Problem relaterade till sittplatser 9 st

- För få bänkar i området 4 st
- Saknas goda studieplatser i området 2 st
- Bänkarnas skick är dåligt 2 st
- För få sittmöjligheter överlag i området 1 st

Problem med tillgänglighet 5 st

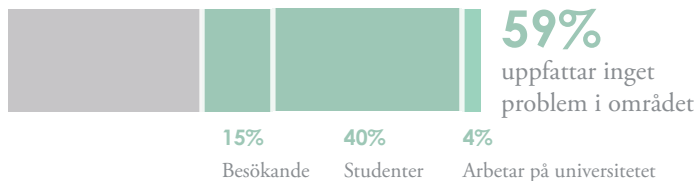
- Området är otillgängligt 2 st
- Trapporna från Korsvägen 1 st
- Röriga vägar mellan parken och Korsvägen 1 st
- Känns som ett studentområde 1 st

Andel som inte uppfattar något problem

57% av de som arbetar på universitetet

70% av de som studerar i området

41% av de besökande i området
(inkl. boende i närområdet)



MÖJLIGHETER

När de intervjuade fick svara på vilka möjligheter de såg med naturrummet var svaren splittrade. Någon kom med många olika idéer, andra med färre. Återigen var fler sittplatser en aktuell fråga och fem personer såg möjligheten att sätta upp fler bänkar i naturrummet. Några har även uttryckt möjlighet till alternativa sittplatser och fler studieplatser. Sammanlagt har femton personer svarat fler sittplatser på denna fråga. Då är det inräknat både bänkar och mer alternativa sittplatser. Tio personer såg potential i området genom utveckling och bättre skötsel av dammområdet och parken. Detta genom att till exempel utnyttja den stora gräsmattan på något sätt eller öppna upp kring dammen. Utveckling av sociala ytor och samlingsplatser sågs av tio personer som en möjlighet att utveckla området, så som kafé, grillplats och scen. Det fanns även önskemål om att utveckla redan existerande sådana ytor och platser som lekplatsen.

Sittplatser 16 st

- Fler sittplatser/alternativa sittplatser
- (inte nödvändigtvis bänkar) 7st
- Fler bänkar 5 st
- Fler studieplatser 2 st
- Sittunderlag att låna 1 st
- Fler bord 1 st

Utveckling och skötsel av dammområde och park 10 st

- Öppna upp kring dammen 3 st
- Utnyttja det stora gräsfältet 3 st
- Rensa dammen 2 st
- Fräscha upp i parken 1 st
- Utnyttja marken runt dammen 1st

Utveckling av sociala ytor och samlingsplatser 10 st

- Förbättra lekplatsen 4 st
- Upprätta ett kafé 3 st
- Ordna grillplatser 1 st
- Upprätta en scen 1 st
- Anlägga en hundgård 1 st
- Svårframkomligt med barnvagn 1 st

ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

En uppfattning om området kring Näckrosdammen hos de intervjuade är bland annat att området är aningen dolt och okänt. För att öka tillgängligheten till området föreslog 24 personer att öka informationen om området som en första åtgärd. Skyltning var det vanligaste förslaget, men även att nå ut med information om platsens existens på andra sätt.

Sammanlagt gav 17 personer förslag på åtgärder inom själva området, för att på så sätt locka människor till platsen. Av dessa gav sex personer förslag på att utveckla utbudet av mat och dryck i området, genom exempelvis glasskiosk, kafé eller restaurang.

9 personer gav även som förslag att på olika sätt koppla samman området med kringliggande områden genom att bland annat bygga mot Johannebergsområdet och Korsvägen. Det fanns även förslag på att utveckla och förbättra vägarna till omkringliggande områden, bland annat genom skapande av stråk mellan Götaplatsen och Korsvägen.

Sammanlagt föreslog åtta personer att tillgängligheten kan ökas genom att förbättra transportmöjligheterna till och från området. Detta kan ske genom att bland annat öka tillgängligheten till kollektivtrafik, men även genom

bättre gång- och cykelbana främst från Götaplatsen. Andra föreslog åtgärder för att göra området mer attraktivt genom att ordna olika aktiviteter och event, exempelvis skridskoåkning och konserter i området. För att underlätta för event föreslog några en scen i parkområdet.

Information om området 24 st

- Sätta ut skyltar och markera parken 14 st
- Informera både stadens invånare samt turister om parken 9 st
- Upprätta en karta över området 1 st

Bättre koppling till kringliggande områden 9 st

- Skapa stråk mellan Korsvägen och Götaplatsen 2 st
- Bättre väg mellan Korsvägen och Näckrosparken 2 st
- Utveckla området mot Johanneberg 2 st
- Knyta ihop området med ett grönt stråk 1 st
- Utveckla området mot Korsvägen 1 st
- Välkomna folk från områden omkring 1 st

Bättre transportmöjligheter 8 st

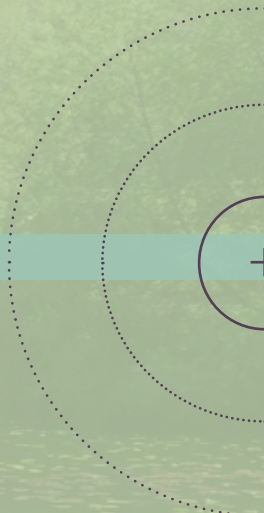
- Bättre kollektivtrafikmöjligheter 4 st
- Bättre gång- och cykelbana till och från Götaplatsen 2 st
- Bättre cykelväg 1 st



- Sammanhängande cykelnät 1 st

*När frågorna ställdes fick varje person lämna flera olika förslag eller uttrycka flera olika åsikter. Detta medförde att i sammanställningen av listorna efter kategori kan samma person ha uttryckt två åsikter angående ett ämne. Till exempel kan en person ha uttryckt att det finns för lite bänkar och att existerade bänkars skick i parken är bristfällig. Det skapar en delvis skev bild - det finns större antal uttrycka åsikter i kategorin problem med sittplatser än det finns personer som har uttryckt sig om detta.







DIALOG: MEDIA OCH DEBATT

15

Det här längre avsnittet består av ett antal sektioner som strävar efter att ge en sammanfattning av den massmediala debatten kring projektet och därefter ett kortare avsnitt som rymmer en uppställning av problemställningar som förmedlades under ett möte mellan projektledningen tillsammans med dialogprojektledaren och *Kommittén för stadskulturparken Näckrosdammen*.

Sammanfattningen innehåller följande kunskapande moment:

- *Offentlig debatt: Media*
- *Förmöte med kommittén för stadskulturparken Näckrosdammen*
- *Skriftlig inläga: Kommittén för stadskulturparken Näckrosdammen*

OFFENTLIG DEBATT:

MEDIA

Den här texten utgör ett sammandrag av den massmediala debatten kring projektet och de problemställningar som förmedlades under ett möte mellan projektledningen och representanter för de boende i närområdet.

16

Projektet har diskuterats flitigt i lokal press. Detta delavsnitt redogör sammanfattande för diskussionen under 2014. Att projektområdet ligger centralt och inkluderar en park skapar förstås ett stort engagemang. Förutsättningen för diskussionerna nedan är att Utvecklingsplan Campus Näckrosen presenterades. Det var en process som resulterade i en gemensam vision för området med Göteborgs Stad, Fastighetskontoret, Higab och Akademiska Hus som avsändare i samarbete med Göteborgs universitet. Det är därför huvudsakligen *reaktiva* inlägg det handlar om.

I det här fallet är det inte bara en formaliserad boende/stadsmiljögrupp som uttrycker sig i det offentliga samtalet. Opinionsbildarnätverket YIMBY Göteborg har varit aktivt i samtalet. YIMBY skrev en av de tidigaste artiklarna i vad som blev en diskussion i framförallt Göteborgs-Posten, innefattande ett 20-tal texter (såväl i tryckt media som i GPs digitala upplaga). YIMBYs text (18/1 -14) fokuserade på behovet av en dialog ”på riktigt”, som måste ”*omfatta något viktigt och kunna ge resultat*”. Artikeln refererar till en bredare strömning i samhället, med hänvisning till SKLs struktureringsmodeller (”deltagandetrappan”), men också till Älvstadsmodellen och en tydlig styrning och ledning av stadsutvecklingsarbetet. Sammanfattningsvis är

poängen i artikeln en fråga om **mandat**: vem är det som äger rätten till samtalet om staden, är det politiken eller tjänstemännen? Uttryckt annorlunda: med vem är det egentligen medborgarna för sin dialog? I stadsdelstidningen Centrum (www.direktpressgoteborg.se) veckan 25-31/1 -14 svarar stadsarkitekt Björn Siesjö på frågor, bl.a. från personer som engagerat sig i *Kommittén för stadskulturparken Näckrosen*. Frågorna är snarare påstående som handlar om att ”backa bandet”, att öppna upp förslaget för en bredare diskussion samt möjligheten att inte riva gamla Hovrätten. Grönskans värde tas också upp av singaturen ”Johannebergsbo”. Svaren från Siesjö handlar om att en dialogprocess skall öppnas och att det är i en detaljplan som skyddsvärdet av Hovrätten och det ”lilla q” som är häftat på den i dag prövas.

I ett par kortare inlägg under sektionen Fria Ord samt i webbupplagan kritiserar i februari förslagets omfattande ingrepp i grönområdet (inkluderande Trollspisberget) samt att projektet kopplas till övergripande stadsmarknadsföringskoncept. Men det handlar också om att ledande personer i staden pratar för schematiskt om ett område de inte har en vardaglig relation till. Det uttrycktes också oro över att planerna innebär att lugnet och tryggheten försvinner – att man inte längre kan släppa

“

*...vem är det som äger rätten till samtalet om staden, är det politiken eller tjänstemännen?
Uttryckt annorlunda: med vem är det egentligen medborgarna för sin dialog?*

sina barn fritt till lek och cykling i parken (*"en av stadens lungor och vardagsrum"*), som idag i stort sett inte har någon trafik alls.

Kritiken kring en "sluten process" resulterade i ett öppet möte i mitten av samma månad. Detta refererades i GP 11/2 – 14. "Stridslystna röster" och "bäddat för strid": artikeln uttrycker de motsättningar som finns i projektet, framförallt kring Hovrätten och det myckna bostadstillägget i Trollspisberget.

En månad senare publicerade en annan representant för stadsmiljögruppen *Kommittén för stadskulturparken Näckrosdammen* ett debattinlägg som argumenterade för att förlägga ett nytt Campus för humaniora i Angered istället. Debattören menar att projektet kommer att belasta Göteborgs ekonomi, *"den som tror annat har inte satt sig in i varför beröringspunkterna mellan blivande operasångare och arkeologer är ganska begränsade"*. Det är alltså ett förtäckt projekt hos Göteborgs stad, där man använder sig av Göteborgs universitet för att fräscha området inför Göteborgsjubileet 2021. Om staden menar allvar med sina integrationsambitioner, vore det, menar skribenten, lämpligare att relokalisera delar av universitetet till andra stadsdelar än centrum. I en ledare i GP i augusti

argumenterar tidningen för att det är bättre att satsa på utbyggnad av Göteborgs universitet och Humanisten i ett centralt läge – men inte på bekostnad av Hovrätten.

Några veckor senare är en annan representant i samma nätverk aktiv på debattsidan. Där är rubriken: *"Det finns ingen anledning att exploatera våra grönområden"* – åsyftande Näckrossparken. Sex olika stadsmiljönätverk nämns ha samarbete med varandra, alla kopplade till geografier som under de senaste åren varit forum för planering för stadsutveckling de senaste åren, då "förtätning" som stadsbyggnadsstrategi blivit norm. Debattören menar att det finns tillräckligt med mark i centrala Göteborg att bygga på och utveckla innan grönområdena tas i anspråk. Debattören understryker att processen präglas av en "aktiv slutenhet".

I maj (GP 25/5) skriver sedan två representanter för fastighetsbolaget Mölndala i Mölndal en debattartikel där man välkomnar Campus Näckrosen till Mölndal och det framväxande Forsåkersområdet. *"Det finns starka argument för varför Göteborg bör lägga ett högprofilerat konstnärligt och humanistiskt campus utanför innerstaden. Det handlar bl.a. om ambitionerna att förverkliga ett diversifierat arbetsutbud i hela Göteborgsregionen"*, menar



Vi behöver ett centralt beläget campus i Göteborg, om vi skall locka fler studenter, föreläsare och forskare till staden. Och de behövs...

GT/EXPRESSEN 6/8 2014: LEDARE

18

skribenterna. Prestigeprojekt som det som planeras borde inte per definition hamna i Göteborg, menar de, och bjuder in universitetets rektor till ett möte för att beskriva vad Mölndal och Forsåker skulle kunna erbjuda för möjligheter.

4/8 skrivs en artikel om processen av GP. Där intervjuas Johan Öberg, projektledare för projektet. Där beskrivs den öppna förestående processen, men också att Humanisten skall byggas om och att det är ett projekt som redan kommit förbi samrådsprocessen. Universitetets ambitioner att samla konstnärliga fakulteten med humanistiska fakulteten beskrivs och att en utveckling av området samtidigt kan öka tillgången till parken för göteborgarna – inte minst i takt med att området innefattar fler verksamheter.

I ett Fria ord (GP 11/8) skriver en debattör att idén med en "social science park" är bra, men att utbyggnaden av Campuset inte nödvändigtvis måste lokaliseras till Näckrosen – istället kanske Heden eller Frihamnen/Ringön kan vara en plats för den utbyggnaden, resoneras det. Några dagar tidigare (7/8) publiceras ett annat fritt ord med samma andemening: använd Heden istället.

GT/Expressen har dagen innan (6/8) en ledare som tycker att Göteborg behöver ett centralt campus och att det är ett generellt problem i de växande svenska städerna att "citygoisterna" får sådan makt: "(De) letar upp detaljbrister och gamla planbeskrivningar som därmed måste göras om – och det tar ibland så lång tid att planerna skrotas". Samtidigt skriver man att processen dittills varit otillräcklig, att det var ett misstag att inte kontakta de närboende tidigare för synpunkter – och att Hovrätten inte bör rivas. "Vi behöver ett centralt beläget campus i Göteborg, om vi skall locka fler studenter, föreläsare och forskare till staden. Och de behövs..." avslutas artikeln. Tidigare, i maj (9/5), skrev GP på ledarsidan att det är bra att flera partirepresentanter tagit avstånd från idén att riva Hovrätten. Man menar att de förslag som presenterats tidigare hotar att skada de befintliga natur- och kulturvärden som finns i parken.

Nätverket *Kommittén för stadskulturparken Näckrosdammen* skriver sedan en ny artikel (GP, 11/8 2014) som framförallt handlar om att om det skall bli någon dialog, fordras det att universitetet kan visa att man lägger tidigare ställningstaganden bakom sig – vilket mer konkret handlar om att spara Hovrätten. "Skall en dialog bli meningsfull måste agendan vara öppen. Deltagarna måste själva få formulera och komma överens om vad de anser vara de



Skall en dialog bli meningsfull måste agendan vara öppen. Deltagarna måste själva få formulera och komma överens om vad de anser vara de viktigaste frågorna att byta erfarenheter och synpunkter om.

GP 11/8 2014: KOMMITTÉN FÖR STADSKULTURPARKEN NÄCKROSEN

viktigaste frågorna att byta erfarenheter och synpunkter om”, understryker gruppen. Gruppen för också upp det faktum att det finns mycket bra forskning om hållbar stadsutveckling på Göteborgs universitet – varför inte vända sig till den för stöd och råd?

I ytterligare en serie artiklar under sensommaren 2014, fortsätter fokus att ligga på placeringen av det nya campuset. *”Det är dags att vi Göteborgare förenar oss och kämpar för de naturliga fantastiska oaser som finns i staden. Jag är till vardags ingen miljöaktivist men ser det som min medborgerliga plikt att reagera och mana till upprop för att bevara stadens grönområden för våra efterkommande”,* menar en skribent på debattsidan. Denne menar att Göteborgs universitet har ett samhällsansvar som sträcker sig bortom utbildningsansvaret och forskningen och att det inte är en oskriven lag att alla campus ska förläggas inne i centrala Göteborg.

Ett par artiklar, som tydligt polemiserar mot varandra, skrivs i mitten av september. Först (GP 17/9) formulerar tre ledande aktörer inom universitetet de historiska rötterna till varför det här är ett viktigt projekt för detsamma: *”För att konsolidera och utveckla utbildningar och forskningsfält som i dag är alltmer trängda av*

nyttotänkande och ekonomism. Gamle Hedlunds övertygelse att humaniora, konst och kultur skulle vara hjärtat i akademien och biblioteket dess blodomlopp framstår i dag som en förlorad utopi”, menar de och understryker samtidigt att det egentligen inte är ett så omfattande projekt det handlar om – vid sidan av Hovrättens eventuella omvandling.

Det här får stadsmiljögruppen *Kommittén för stadskulturparken Näckrosdammen* att skriva ett svar (GP 19/9), i vilket man kallar *”Elam, Hallberg och Hemmed (...)* aningslösa eller direkt okunniga i frågan. *Det projekt som universitetet presenterat är en kraftfull omdaning av området kring Näckrosdammen, längs Fågelsången och på Trollspisberget”. Man menar att det är mycket okunskap kring området och dess omgivning men att denna okunskap kan minska om man lyssnar mer på de i området boendes kunskap och idéer.*

De två sista artiklarna relaterar delvis till olika saker: den senare tar fasta på den gemensamma visionen för området (uttryckt i Utvecklingsplan Campus Näckrosen), där utbyggnaden av Trollspisberget är påtagligt iögonfallande. Fokus i den förra är utvecklingen av universitetets verksamheter i området runt Näckrossparken och den berör inte eventuella projekt drivna av andra aktörer.

TISDAGEN DEN 7:E OKTOBER

FÖRMÖTE MED KOMMITTÉN FÖR STADSKULTURPARKEN NÄCKROSDAMMEN

Som en del i dialogarbetet har Johan Öberg träffat Kommittén för stadskulturparken Näckrosdammen under några tillfällen.

20

Vid ett av dessa var även Joakim Forsemalm närvarande för att lyssna och kort presentera upplägget för den dialogprocess som skulle komma att genomföras.

Ur de diskussioner som fördes den kvällen, framträdde några saker tydligare än andra från *Kommitténs* tankar om projektet:

- Det saknas en röd tråd i projektet och hur det argumenteras för det (här svarade Johan Öberg att det är intressant och viktigt för universitetet att samla sina konstnärliga och humanistiska ämnen på en plats – det är den röda tråden)
- Det saknas bra exempel på en sådan fakultetsmässig sammanslagning – ett ”Humanistic Science Park” skulle vara världsunikt. (På vilket sätt är det ett argument mot projektet att det inte finns ett bra exempel på detta – oklart)
- Gruppen ville veta om det, konkret, hänt något annorlunda med processen sedan man träffade Öberg sist, det vill säga om det backats på något sätt som öppnar upp för den konstruktiva dialog som projektet beskriver att man vill ha? (Öbergs svar var att, nej, idén är kvar, Hovrätten utreds fortfarande, men det är framförallt utredningen ”Framtidens bibliotek” som

behöver bli färdig för att man bättre skall kunna förstå på vilket sätt Hovrätten påverkas).

- Kritik framfördes också kring de senare debattartiklarna, som, menade någon i gruppen, var en ”dålig bredsida” mot kritiken att Humanistens utbyggnad och Västlänken inte har med ”Projekt Campus Näckrosen” att göra (den förstnämnda redan planlagd i stor utsträckning).
- Boendegruppen tycker att man redan har definierat vari problemet ligger; visserligen är det bra att man får komma till tals kring parken och dess nyttjande, men att problemet egentligen handlar om byggnaden Hovrätten.
- ”Spelar det någon roll om vi säger saker då? Om Hovrätten riskas spelar varenda anka ingen roll!”
- Flera gånger återkommer man till att parken är skyddsvärd som område för närrekreation – och mer konkret hur den används behöver vi veta mera om. Men det är fortfarande en ”bottom line”, ett grundkrav för en fortsatt dialog; det handlar om att backa ett steg kring Hovrätten.



*Spelar det någon roll om vi säger saker då?
Om Hovrätten riskas spelar varenda anka
ingen roll!*

Sammanfattningsvis kan vi ur dessa diskussioner ställa upp ett antal viktiga problemställningar eller diskussionsteman för den fortsatta processen:

- ”Annan lokalisering för Projekt Campus Näckrosen” – flera artiklar argumenterar för en alternativ placering för i alla fall delar av projektet (i stort sett uteslutande Hovrätten). Vilka är de reella möjligheterna till det?
 - Detta relaterar till frågan om att ”backa bandet”. Hur långt gångna är egentligen olika utredningar – var är ”bandet” idag? Hur kan vi göra en tydlig uppställning av detta?
 - Det är uppenbart att det finns glidningar i beskrivningen av projekt såväl som process. Flera kritiska inlägg i debatten handlar om att parken kommer att tas bort/i anspråk/förstöras. Det kan förstås vara ett tillspetsat argument, menat att uppröra särskilt. Men egentligen har något sådant aldrig varit aktuellt – annat än marginellt. Hur kan detta göras mer tydligt – vilka är gränserna för projektets påverkan på omgivningen?
 - Att välja att ha en utvecklad dialog är i sig ett löfte: vi vill mer. Vad går gränserna för det vi kan lyssna efter under workshoparna?
- På vilket sätt kan och vill processen möta det omfattande motstånd som präglar diskussionen med denna stadsmiljögrupp?

KOMMITTÉN FÖR STADSKULTURPARKEN NÄCKROSDAMMEN: SKRIFTLIG INLAGA

Kommittéen för stadskulturparken Näckrosdammen har också formulerat ett brev som man skickat in till projektet, för att förtydliga sina ståndpunkter. Brevet redovisas här i sin helhet:

22

Till

Göteborgs Universitet, Akademiska Hus samt ledamöterna i Byggnadsnämnden och Stadsdelsnämnden Centrum

Angående universitetets utbyggnadsplaner vid Näckrosdammen

“Vi har tagit del av inbjudan till kommande dialogmöten avseende universitetets planer på att etablera ett Campus Näckrosen. Vi har i över ett års tid verkat för att få till stånd denna dialog för att vi som fastighetsägare, närboende och användare av parken runt Näckrosdammen ska kunna ge vår syn på hur området lämpligen kan utvecklas utan att äventyra de stora och väldokumenterade värden som finns. Campus Näckrosen benämns enligt projektets hemsida som ett jubileumsprojekt. För dessa gäller, enligt vad vi förstår, särskilda krav på hur processen ska bedrivas (den s.k. jubileumsdimensionen enligt den arbetsplan som upprättats för jubileet). Det är därför anmärkningsvärt att vi, trots påstötningar, först nu fått möjlighet att medverka i processen. Det är dock vår förhoppning att det fortsatta arbetet kommer att bedrivas så att en ömsesidigt tillitsfull relation kan byggas upp mellan å ena sidan de som företräder projektet respektive Göteborgs Stad och å den andra sidan oss som i vår vardag

berörs av de utbyggnadsplaner som har presenterats och nu kommer att diskuteras.

Vi har förvånats över den okänslighet som det tidigare uppvisade idékonceptet utvisar mot de betydande värden som finns i området. Det måste vara den planerandes skyldighet att sätta sig in i de förutsättningar som gäller för eventuella förändringar av såväl etablerade stadsmiljöer som andra känsliga miljöer. Eftersom det funnits uppenbara brister i det hitintills utförda arbetet vill vi, inför kommande dialogmöten, passa på att översända en kortfattad sammanfattning av den analys vi själva har gjort avseende områdets kvaliteter samt våra tankar om hur dessa värden bör säkerställas.

1. Området är av riksintresse för kulturminnesvärden. Det aktuella området har unikt höga kulturhistoriska värden. De är så betydande att Lorensberg inklusive Renströmsparken är fastlagt som riksintresse för kulturmiljövärden av Riksdagen på förslag av Riksantikvarieämbetet (RAÄ 1997). Som sådant omfattas området av miljöbalkens 3 kap där varje intrång ska prövas av länsstyrelsen och om detta skadar riksintresset. Åtgärder som påtagligt skadar riksintresset får inte ske. Dessa värden är beskrivna i ”Kulturhistoriskt värdefull

“

Oavsett om en byggnadsminnesförklaring kommer till stånd eller inte, visar länsstyrelsens utredning på det berättigade i att byggnaden och dess närmiljö fortsatt skyddas i gällande detaljplan och att ett upphävande av denna detaljplan skulle vara ett anmärkningsvärt angrepp på kulturmiljön.

bebyggelse i Göteborg – Ett program för bevarande” som är en sammanställning av bevaringsprogram som är beslutade av kommunfullmäktige i Göteborg. Det idéförslag som har lagts fram står, enligt vår uppfattning, i uppenbar konflikt med riksintresset och stadens (genom kommunfullmäktige) program för bevarande.

2. Den f.d. Hovrätten är skyddad i detaljplan
Den f.d. Hovrätten har av tidigare byggnadsnämnd och kommunfullmäktige ansetts vara av sådant stort kulturhistoriskt värde att den, efter tidigare ägares försök till ut- och/eller ombyggnad av densamma, skyddats genom skyddsbestämmelse i detaljplan. Det innebär att den inte får rivas. En skyddsbestämmelse är en sällan använd bestämmelse som endast tas till när en byggnad har ett mycket stort kulturhistoriskt värde.
För närvarande bereds inom länsstyrelsen frågan om att stärka skyddet av f.d. hovrätten med omgivande miljö genom en byggnadsminnesförklaring enligt kulturminneslagen.
Länsstyrelsen har genom en sakkunnig utredare utfört en byggnadsminnesutredning vars slutsatser är att hovrättsbyggnaden mycket väl uppfyller lagstiftarens krav för att en byggnadsminnesförklaring ska kunna komma till stånd. Länsstyrelsens utredare pekar på att

såväl byggnaden i sig som dess placering i parkmiljön har stora kulturhistoriska värden. I utredningen ges en ingående beskrivning av dessa värden samt understryks även betydelsen av att ha en byggnad ritad av en av modernismens främsta företrädare, Alvar Aalto-pristagaren Hakon Ahlberg.

Det idéförslag som har presenterats har helt och fullt negligerat tidigare bedömningar och politiska ställningstaganden. Oavsett om en byggnadsminnesförklaring kommer till stånd eller inte, visar länsstyrelsens utredning på det berättigade i att byggnaden och dess närmiljö fortsatt skyddas i gällande detaljplan och att ett upphävande av denna detaljplan skulle vara ett anmärkningsvärt angrepp på kulturmiljön.

3. Näckrosdammen (Renströmsparken) uppfattas av oss närboende och andra besökande som bestående av tre delar med länkar ut mot Götaplatsen, Södra vägen, Korsvägen, Eklandagatan samt Övre och Nedre Johanneberg. Dessa tre delar är den öppna gräsytan framför universitetsbiblioteket, parkmiljön närmast runt Näckrosdammen samt den rest av karaktäristisk göteborgsnatur som kallas för Trollspisberget. Samtliga dessa tre områden har betydande och inbördes



Slutligen kan vi inte undvika att notera det mest generande i hela campusprojektet, nämligen att det är de humanistiska och konstvetenskapliga fakulteterna, d.v.s. de som ska utbilda morgondagens humanister och kulturarbetare, som står bakom idékonceptet om Campus Näckrosen.

kompletterande värden, vilket bl. a finns dokumenterat på den av Park- och Naturförvaltningen upprättade s.k. sociotopkartan.

Den öppna gräsytan används i första hand under sommarhalvåret men också vintertid. Den ligger på kvartersmark men uppfattas av de som nyttjar den som en del av parkmiljön runt Näckrosdammen och borde, enligt vår uppfattning, på sikt säkerställas som allmän platsmark i detaljplan. Sommarhalvåret används området för solbad, lek, spel, picknick och grillning. Det är den enda ytan i denna del av centrala Göteborg där barnen (och för den delen också vuxna) kan leka barfota. Vattendammen lockar till lek sommartid och slutningen till pulka- och skidåkning när det kommer snö vintertid.

Området intill Näckrosdammen bidrar genom sin växtlighet till att ge området karaktären av en stilla oas. I området finns en lekplats som drivs av en föräldraförening. Denna lekplats var den enda inom Lorensberg intill dess att södra delen av Heden nyligen gjordes om. Lekplatsen vid Näckrosdammen passar utmärkt för de mindre barnen eftersom de där kan få leka ostört från de äldre barnens och ungdomarnas utagerande aktiviteter på Heden. Trollspisberget har av kommunfullmäktige ansetts ha

så stora naturvärden att det utpekats som ett särskilt värdefullt område i gällande översiktsplan. Det innebär att inga intrång får ske som reducerar dess värde. Området används idag som utflykts- och promenadområde, lek för de lite äldre barnen samt som utsiktspunkter för att få en överblick över Göteborg. Park- och Naturnämnden har avstyrkt ett ingrepp i Trollspisberget när en utbyggnad av Humanisten nu planeras. Byggnadsnämnden har så här långt valt att inte lyssna på sakkunskapen inom Park- och Naturnämnden utan verkar gå emot kommunfullmäktiges intentioner i den gällande översiktsplanen. Vi finner detta förfarande anmärkningsvärt. Även mindre ingrepp kan spolia ett särskilt värdefullt naturområde i dess helhet.

Vi menar att alla de tre ovan nämnda delarna är viktiga komponenter i den parkmiljö som omgärdar Näckrosdammen och att det finns stöd för denna ståndpunkt i såväl den av kommunfullmäktige antagna översiktsplanen som i Park och Naturförvaltningens/-nämndens arbeten och beslut.

Vi menar dessutom att stråken in till parken är viktiga oavsett om det gäller berget utmed Fågelsångens västra sida när man kommer från Götaplatsen, de stora kastanjerna som möter i korsningen mellan Johannebergsgatan och Olof Wijksgatan, trappan förbi Johannebergs landeri

när man kommer från Korsvägen eller något av de andra stråken in mot parken.

4. En utökning av universitetet bör orienteras mot Korsvägen

Universitetets planer kan inte ses isolerade från annan planering inom staden. Det går inte att bortse från den stadsutveckling som kommer att ske som en följd av att Västlänken byggs med ett stationsläge i Korsvägen och med en ev. upp-/nedgång från Näckrosdammen. Med ett alltmer intensivt nyttjande av stationsnära lägen förstärks behovet av att samtidigt säkerställa lugna oaser som delar av den centrala staden. Det motiveras utifrån flera gruppers behov, inte minst de boendes där framförallt barnperspektivet är av stor betydelse. Utan dessa typer av oaser riskerar vi att får en utflyttning av barnfamiljer från centrala staden när ambitionen idag borde vara den motsatta.

Vi menar att det bör vara möjligt att orientera en utvidgning av universitetet i riktning mot Korsvägen. Där kan dessutom universitetet samtidigt synliggöras i en av många besökt plats av staden. Vi ser det som olyckligt om Västlänksprojektets utformning skulle medföra att en sådan lösning omöjliggörs. Det kan rimligen inte vara i

stadens intresse att utbyggnaden av Västlänken gör att den f.d. Hovrätten måste rivras.

5. I den internationella debatten om stadsbyggande ifrågasätts campuskonceptet alltmer. Det ses som ett arv från modernismen där monofunktionella enklaver tenderar att skapa öar i staden. I stället framhålls just det koncept som har gjort Göteborg och Göteborgs universitet framgångsrikt; ett universitet integrerat i staden. En lyckad symbios mellan universitetets och stadens funktioner kan skapa den blandstad som genererar det positiva stadsliv som många idag finner attraktivt.

Slutligen kan vi inte undvika att notera det mest generande i hela campusprojektet, nämligen att det är de humanistiska och konstvetenskapliga fakulteterna, d.v.s. de som ska utbilda morgondagens humanister och kulturarbetare, som står bakom idékonceptet om Campus Näckrosen, ett koncept som, om det förverkligas, kommer att ruinera de mycket stora humanistiska och kulturella värden som området har idag.

Kommittén för stadskulturparken Näckrosdammen, Anders Hillgren, Bertil Lundberg, Bo Aronsson, Fredrik Hultkrantz, Håkan Gäbel, Jonas Bergqvist, Lars Kerlá.





DIALOG: WORKSHOPS

27

Avsnittet utgörs i huvudsak av en längre redovisning av de sex dialogworkshoppar som arrangerades under November och December 2014, efter vilken en sammanfattande analys presenteras. Processen med dialogworkshopparna genomfördes för att få in synpunkter från olika grupper som använder området kring Näckrosdammen och för att få reda vilka värden som uttrycks om och kring området - hur det upplevs och fungerar. Under sex olika tillfällen under hösten 2014 samlades drygt 60 personer till träffar i seminarielokalen Glashuset på Akademin Valands innergård och vid Renströmsparkens lekplats.

INTRO:

DIALOGWORKSHOPAR

För att få en vidare förståelse för hur miljön omkring parken används, har sex olika dialogworkshops genomförts, riktade mot olika verksamma grupper i området.

28

Inbjudan att delta i dessa workshops gick ut till närboende, dels genom mail och dels genom flygblad som sattes upp i trappuppgångar i området. Även kulturinstitutioner har bjudits in, liksom den aktiva lekplatsförening som finns kopplad till lekplatsen vid Näckrosdammen. Dessutom har en workshop hållits med anställda och studenter vid Humanistiska fakulteten, HDK-Högskolan för design och konsthantverk och Akademin Valand. Utöver de sex dialogworkshoparna har också ett möte genomförts med Kommittén för stadskulturparken Näckrosdammen. Även det mötet är kortfattat sammanfattat i denna rapport, liksom den inlägga som Kommittén skrivit och skickat in till projektet. Den sistnämnda finns i slutet av föregående avsnitt.

Workshoparna har, med undantag för den med lekplatsföreningen som hölls på själva lekplatsen, hållits i seminarielokalen Glashuset på Akademin Valands innergård.

Syftet med workshoparna har varit att samla en bild av det konkreta användandet av parkmiljön, dess omgivning och samt användarnas värdesättande av området.

Inledningsvis under dessa workshopar presenterades vid sidan av workshoparnas upplägg också vilka planer som Göteborgs Stad har kring området - som ju angränsar till planen för den nya pendeltågsstationen Korsvägen i Västlänken. Representanter för staden var närvarande och skötte den delen av workshopen.

Stadsbyggnadskontoret berättade om denna del av staden sett i ett större sammanhang och hur Västlänken skapar ringar på vattnet i flera närliggande områden. Staden tar i samband med detta ett större grepp i form av ett programarbete - ett sätt att lyfta blicken för att se de vidare rumsliga och stadsmässiga kopplingarna till Korsvägen och den nya stationen.

Park och Naturförvaltningen berättade att man skall arbeta fram en utvecklingsplan för parken. Representanten från förvaltningen förklarade vilken del av parken som ägs av vem och vilka olika skyddsvärden som finns för parken och den intilliggande naturen/skogen.

UPPGIFTEN

Varje workshop, utom den som ägde rum utomhus på lekplatsen och med Lekplatsföreningen, fick tre uppgifter:

1. Det mer konkreta

Denna uppgift gick ut på att markera i en flygbild över området det som är konkreta problem och möjligheter. Med prickmärken i två olika färger, kompletterade med kommenterande förtydningar, fick grupperna presentera det de ansåg vara viktigt att stärka eller förstå vikten av i området.

2. Känslan av området kring Näckrosdammen

I den här uppgiften handlade det istället om att uttrycka känslan: vad är det som är så speciellt med det här parkområdet och den här delen i staden? Varje medverkande fick i uppgift att skriva ner en sammanfattande känsla av området.

3. Framtidsspaning: området kring Näckrosdammen 2030

Den tredje uppgiften handlade om att komma med förslag för hur området kan se ut i framtiden - ur ett brukarperspektiv.



3:E NOVEMBER 2014

DIALOGWORKSHOP 1

25 PERSONER NÄRVARANDE
UPPDELADE I FEM GRUPPER (A-E)
"BOENDE ÖSTER OM NÄCKROSPARKEN"

30

Vid det första workshopstillfället gick mycket tid - hela den första av de två timmarna - åt till att lyssna in den kritik till projektet som helhet som också uttryckts tidigare i redogörelsen för den mediala debatten kring projektet. Några av synpunkterna som framkom:

Arbetet ansågs anpassat efter Västlänken och det frågas om varför man inte flyttar ut universitet till Angered. I GP har det tidigare under året skrivits om hur områden utanför staden kan gynnas av att universitet flyttar ut från centrum. Frågan var om det övervägts att lägga universitetet i till exempel Angered? Det uttrycktes också kritik mot att det har påståtts att Akademin Valand och HDK - Högskolan för design och konsthantverk är trångboddad och att det inte fanns någon plats som kunde svara på frågor om det.*

En annan fråga handlade om varför det är det privata företaget Akademiska Hus som arrangerar en dialog och inte staden. Svaret var att det är lika vanligt att privata aktörer tar initiativ till dialoger som det är att kommuner gör det: alla är idag lika intresserade av att lyssna tidigt i stadsbyggnadsprocesser.

En annan föreställning som uttrycktes var att hela området

kommer försvinna eller minskas drastiskt och inte kommer att kunna användas av barnfamiljer i lika stor utsträckning. Man var också orolig över att det kommer att bli så mycket människor som kommer använda platsen. Det lugn och ro som präglar ett område där många njuter av parkmiljöerna på sommaren vill man inte ha för stora intrång i.



Detta löstes genom att vi samlade in alla frågor som inte fick sitt svar under workshopen och skickade dessa till projektledningen - svaren finns nu publicerade på :
www.campusnackrosen.gu.se/dialog samt
www.akademiskahus.se

“

Hovrätten ska vara kvar. Den ska inte rivas men möjligen kan den byggas till. Dammen och lekplatsen är väsentliga för invånare och bör inte naggas i kanten.

Bild: Maria Domellöf-Wik, GP 3 november 2014

31



GRUPP A

1. Det mer konkreta

Vackra och rogivande platser:

Gräsmattan vid Universitetsbiblioteket är underbar att ha.

Vill ha kvar det underbara området runt dammen.

Ovanför dammen där det förut var en utomhusteater.

Lekplatsen.

Bernard Karlgrens gångväg behöver mer ljus och mindre växtlighet längs med vägen. Annars är allt bra som det är.

2. Känslan av området kring Näckrosdammen

“Jag njuter att gå upp i det vackra området och sätta mig och koppla av med en bok”

“För mig är Näckrosdammen barndom, ungdom och vuxet liv. Året runt går jag dit och finner ro och kopplar av”

“Det blir en trevlig gemenskaps känsla mellan människor som rör sig i området med eller utan hundar i detta andningshål mitt i centrum”

3. Framtidspaningen 2030

Gärna fler sittplatser eller bänkar.

GRUPP B

1. Det mer konkreta

Hovrätten ska vara kvar. Den ska inte rivas men

möjligen kan den byggas till. Dammen och lekplatsen

är väsentliga för invånare och bör inte naggas i kanten.

Landeribygnaden är det enda hus som påminner om områdets historia och bör inte flyttas. De fula barackerna kan rivas.

Man kan köpa privata hus och *bygga höghus för bostäder till studenterna vid Lennart Torstensongatan.*





2. Känslan av området kring Näckrosdammen

En lugn oas i närheten av ett ständigt utvecklande evenemangsstråk och dessutom snart eventuell västlänkstation.

Den enda lugna *lekplatsen* inom ett stort område.

Mötesplats för unga generationen (barnvagnar m.m.)

Bortom trafikvimlet.

En naturplats (inga kaféer och anpassade aktiviteter) en plats att "bara vara".

33

GRUPP C

1. Det mest konkreta

Stadsparken är det positiva i området. Den består av flera rum som lekparken, gräsmattan, pulkabacken osv. Utveckla gärna *vägarna* för att skapa en mer inbjudande park. Kontrasten mellan den livliga staden och oasen är den huvudsakliga poängen med parken.

Vi är rädda för att parken skall annekteras.

Vi upplever det otruggt ovanför dammen och längs med gångvägen mellan Lennart Torstenssongatan och Volrat Thamskatan. De områdena skulle behöva mer belysning. Bakom Universitetsbiblioteket mot Korsvägen känns det också otruggt. Det skulle behövas ett ökat vinterunderhåll i parken.

2. Känslan av området kring Näckrosdammen

"En värdefull park"

"En oas för själen"

"Ett nödvändigt andningshål i stenstaden"

"Livsrum (äger ingen trädgård, viktigt att uppleva naturen i staden)"

"Ett minislottskogen"

GRUPP D

Gruppen antecknade inte något under workshopen, utan skickade istället i efterhand in sina tankar i ett e-brev.

1. Det mer konkreta / 2. Känslan av området

“Parken utgör olika rum med själva Näckrosdammens dolska charm och nuvarande Pelosen som ett centralt nav. *De värdefulla kullarnas höjdverkan* med sin vildare grönska och spår av gamla fundament samt husgrunder som finns på Scillakullen är sant organiska och förstärks med meandervägar uppför.

Sikten från Universitetsbibliotekets arbetsplats är hänförande vacker med stor men icke påträngande tegelbebyggelse och rytmisk grönska ända upp till Viktor Rydbergsgatan.

Vilken silhuett, en riktig breddplats. Inte ett enda nybygge skymtas. På motsatt sida ner mot Korsvägen, man får tänka bort tillfällig barrackbyggnad, höjdverkan här är otroligt funktionell och har kunnat garantera ett visst lugn som ett campus bör kunna ge. Området har i alla väderstreck ett antal murfortifikationer med omgivande trappor som definitivt har en funktion samt förstärker höjdverkan, avgränsning och bestående värde. Detta är inte att grota ner sig i 20-talets bevarande utan bara ta vara på humanvärden som idag inte kan återskapas”.

På 1920 talet var det viktigt, höjdskillnader. Fint med 20-tals bebyggelse och *vi vill inte ha uppgångar från Västlänken här*. Inget som är otruggat här. Man upptäcker hela tiden saker eftersom det inte är uppsnittslat och moderniserat.





GRUPP E

1. Det mest konkreta

Det finns *inga otrygga platser* eftersom människor som rör sig i området har bott där länge. Även mycket andra människor som rör sig där, speciellt på sommaren. Många boende har inte innergårdar eller balkonger men brukar parken. Fint med *de öppna soliga platserna* som ger trygghet och växtligheten i området är vacker. Det är en miljö att lyfta fram i Göteborg. *Landeriet är ett exempel på den kulturhistoriska miljön som är unik.* Under vintertid finns det möjlighet till skridskoåkning. *Området är bilfritt vilket gagnar barnens rörelsefrihet.* Allt är fulländat. Människor måste kunna finna ro i historiska miljöer.

2. Känslan av området kring Näckrosdammen

En liten park med stor omväxling, lugn sommaroas. En besjälad miljö att stanna upp och vila i med ett högt natur- och kulturvärde. Ett bilfritt område som gagnar barns rörelsefrihet. Återupplevelse av barndomens orörda områden kring Näckrosdammen.

3. Framtidsspaningen 2030

Området bör bevaras som park och underhållas väl som sådan.

4:E NOVEMBER 2014

DIALOGWORKSHOP 2

4 PERSONER NÄRVARANDE
ALLA SITTER I EN GRUPP
"BOENDE ÖSTER OM NÄCKROSPARKEN"

36

1. Det mer konkreta

"Vill synliggöra Statyn av Gustav den tredje inne i buskaget och även röja upp där eftersom det uppfattas som lite skumt." Diskussion om buskagen eftersom de är omtyckta för några och orsakar problem för andra. En tycker dock att buskagen är charmen med området.

Området beskrivs som en väldigt positiv och glad plats av en förälder och att det är bra att det finns en lekplatsförening med leksaker både på vinter och på sommaren. "På sommaren kan man leka och ha picknick men det går även bra att leka på regniga dagar. *Cyklisterna cyklar dock ibland för snabbt förbi lekplatsen.* Här finns risker."

"Det är bra med natur och djurliv i staden och det är en unik plats."

"Detta är inte vilken park som helst. Det finns inte så många ställen som den här i centrala staden som i princip är skyddad från biltrafik. Det finns nu fler barnfamiljer i staden eftersom inte lika många familjer flyttar ut till omkringliggande mindre orter som förut. Området har en unik flora och alla familjer har inte möjlighet att åka utanför staden till skogen."





“

Det är ett perfekt och unikt område för en blandstad. Gräsmattan är ett fantastiskt område som används av många olika grupper.

En person uttrycker att Trollspisberget inte är så fantastiskt som de andra tycker, att det är mycket skräpigt där uppe. En annan svarade att han brukar gå dit med sin son men även han ser att det är skräpigt med krossat glas.

“Träden utanför Hovrätten och mot Johannebergsgatan är mycket värdefulla.”

Fantastisk cykelbana om man skulle tänka som cyklist men uttrycker sig nu som student och förälder. “Det är ett perfekt och unikt område för en blandstad. Gräsmattan är ett fantastiskt område som används av många olika grupper.”

Någon pratar om att Johannebergsgatan och Lundgrensgatan planeras att binda samman med en cykelbana men då kommer cyklisterna få hög fart där med.

En fråga handlade om det har diskuterats ett alternativ till var allt ska ligga eller om det är bestämt att det är just här universitetet ska utvecklas. *En undrar också om Landeriet är skyddat och vad som händer med det.*

“

En plats med betydelse från olika skeden i livet. Minnen från när man var liten, när man pluggade där. Dammen representerar lugnet och är en bra plats för att samla tankarna.

2. Känslan av området kring Näckrosdammen

“En vanlig dag i parken, njuter av stillheten.”

“Gångstigen vid Artisten, omgiven av buskar. Barn brukar leka kurragömma bland dem. Ett arv som Näckrosdammen har – våra föräldrar lekte vid Näckrosdammen som små. Våra barn åker tefat ner för backen vid Renströmsgatan. Leker med barnen vid dammen. Det unika lättillgängliga naturområdet, som skog mitt i city.”

“Jag får en känsla av lugn oas mitt i staden. Om våren ligger studenterna på gräsmattan, somliga har gitarr andra har picknick några spelar kubb.”

“Min son lärde sig att cykla på plätten framför Humanisten och brukar åka pulka på vintern precis som jag. På valborgsmässoafton träffas olika körer och sjunger. Tänk att få uppleva en konsert i parken! Dammen med fiskar och änder utan trafik är värdefull.”

Någon tänkte på fåglarna i träden framför Hovrätten som samlas i stora skaror på höst-vintern och äter de röda bären i träden – talgoxar, blåmesar etc. Underbart att se och höra! Vackert med isen och när man kan åka skridskor.

En plats med betydelse från olika skeden i livet. Minnen från när man var liten, när man pluggade där. Dammen representerar lugnet och är en bra plats för att samla tankarna

3. Framtidsspaningen

Någon pratar om att de kan förstå att det känns osäkert som ung kvinna i parken, men har inte känt så själv. Någon säger att de har stött på droger i parken. Mer belysning skulle kanske hjälpa mot otryggheten. Mer sittplatser hade varit bra.

Möjlighet till att utveckla studentlivet och samla det ännu mer om man tänker som en student men som boende är det inte aktuellt. Vill inte att de ska bygga på höjden.



10:E NOVEMBER 2014

DIALOGWORKSHOP 3

8 PERSONER NÄRVARANDE
TVÅ GRUPPER
"BOENDE VÄSTER OM NÄCKROSPARKEN"

GRUPP A

1. Det mest konkreta

Det är bra naturvärden i parken och på Trollspisberget. Det finns bra utsiktsplatser och riktig natur men ändå nära. Berget är fullt med olika små punkter och har ett rikt djurliv, speciellt fåglar. Det är inte så otryggt på berget för att de rör sig mycket folk med hundar och studenter. Jag möter alltid någon när jag går över berget. *Vattenskulpturen i parken är bra för barnfamiljer om det är varmt och man inte kommer iväg till en badplats.*

"Den gamla *Hovrätten är en fin gammal byggnad* som ses som ett gediget hantverk. Byggnaden åldras med stil.

Det finns inga problem med uteliggare eller missbrukare vad de som är närvarande vid workshopen kan komma på. Det är tråkigt att man inte får grilla på den stora gräsmattan vid parken."

"Det behövs bättre underhåll av vägar på höst och vinter eftersom det blir halt. *Det är skräpigt på berget på grund av till exempel studenter men samtidigt känner man sig inte otrygg på grund av att studenter vistas där.* Det krävs bättre städning efter högtider som valborg, midsommar och nyår och fler papperskorgar uppe vid linbanefästet."





2. Känslan av området kring Näckrosdammen

“Morgonljuset på skogspromenaden till jobbet”

“Att gå ut ur den lilla lägenheten och ha den stora naturen 100 m bort fast man bor i stan”

“Upplevelsen av totalt lugn och skönhet bara 2 minuter från Korsvägen och Götaplatsen”

“Ett ställe att bre ut sig om man bor litet och nära parken”

“Mycket negativ mot Humanistens utbyggnad och dess påverkan av området. Dålig respekt för området”

“Kommer in på ett sidospår om trädens roll på Trollspisberget. Finner ro bland träderna men de täcker utsikten”

GRUPP B

1. Det mest konkreta

Utifrån ett helhetsperspektiv är det en viktig aspekt att förstå harmonin mellan de gamla byggnaderna och naturen, att inte bryta den harmonin genom förtätning.

Det finns kulturhistoriska värden, men även naturhistoriska värden på Trollspisberget, som även har ett rikt fågelliv.

“Vi använder området dagligen för rekreation och använder ofta för det är en viktig oas för oss. Finns det planer att flytta lekplatsen? Lekplatsen är nämligen placerad i ett skuggigare område på skiss. Det är bra att den ligger i ett soligare område nära vatten. Om det blir en friare yta runt dammen så blir lekplatsen en bra nedgång för de som vill åka skridskor.”

Eftermiddagssolen uppe på Trollspisberget bjuder in för att sitta och äta. ”Det känns lite som min balkong”

Fler papperskorgar behövs, feldimensionerat i området. Det behövs även en offentlig toalett.

Otrygg plats vid Näckrosdammen efter det blir mörkt. Kan vara en informationsfråga och reflekterar inte hur det kanske är. Är en upplevelse.

2. Känslan av området kring Näckrosdammen

“Ger olika rumslighet i området. Är på landet fast jag är i staden. Jag kan gå runt i en halvtimme runt berget utan att gå samma väg. *Pulkamöjligheter på vintern.*”

“Området runt Näckrosdammen, och hela Trollspisberget betyder rekreation för mig. En möjlighet att dra mig undan stadens puls. Det är mycket grönska och rikt fågelliv, och livet vore mycket fattigare utan den nära tillgången till denna oas.”

“Jag läser böcker i området (vår och sommar), avrundar eller påbörjar mina löprundor där eller bara tar en kort fin promenad.”

“Jag hoppas innerligt att förslaget med de två huskomplexen nere vid Carlandersplatsen inte blir verklighet. Det kommer direkt påverka helhetsupplevelsen av området. I synnerhet inverkar det på upplevelsen av området mellan Volrat Thamskatan och Humanisten”.





“

Området runt Näckrosdammen, och hela Trollspisberget betyder rekreation för mig. En möjlighet att dra mig undan stadens puls. Det är mycket grönska och rikt fågelliv, och livet vore mycket fattigare utan den nära tillgången till denna oas.

“Trollspisberget är unikt och jag hoppas bostäder byggs någon annanstans istället.”

“Området innehåller en kombination av skog (på Trollspisberget) och park (vid Näckrosdammen) som tillsammans ger en mycket behaglig välmåendekänsla. Att ha ett grönområde som, utan att betas av undan för undan, ger en känsla av Hyde Park eller Central Park.”

“Att gå ut ur den lilla lägenheten och ha den stora naturen 100 meter bort fast man bor mitt i stan”

“Upplevelsen av lugn och ro - skönhet bara två minuter från Korsvägen och Götaplatsen”

“I perioder av ohälsa är den nära naturen där jag kan möta berg, träd, fåglar och däggdjur helt ovärderlig! Berget och skogen ger skydd, parken och dammen gör att jag kan förflytta mig till öppnare platser och få del av vattenspeglern”

11:E NOVEMBER 2014

DIALOGWORKSHOP 4

TRE NÄRVARANDE REPRESENTANTER
FÖR HÖGSKOLA FÖR SCEN OCH MUSIK
VÄRLDSKULTURMUSEET OCH LISEBERG

44

OM WORKSHOPEN

Tyvärr fick vi flera sena sjukdomsåterbud till denna workshop, men valde att ändå genomföra den eftersom det var svårt att hitta andra passande tider. Istället för samma upplägg som de tre tidigare workshoparna, hade denna samling mer karaktären av ett öppet samtal.

VIKTIGA PUNKTER AVSEENDE VERKSAMHETER I OMRÅDET:

En fråga rörde att gamla Hovrätten är märkt med ett litet q. Hur skyddat det är då och vad kan man göra med byggnaden?

Det blir mer tillgängliga byggnader för Göteborgs universitet med Västlänken, har svårt att förstå varför grannarna blir irriterade på Projekt Campus Näckrosen. Högskolan för Scen och Musik (HSM) ser väldigt positivt på en samlad konstnärlig fakultet i området.

Världskulturmuseet ser också stor potential för utveckling av olika gemensamma projekt och inte minst samutnyttjande av lokaler av olika karaktär och storlek för events och utbildning. Det är viktigt att fortsättningsvis prata ihop oss med andra kring Korsvägen-Götaplatsen om hur vi kan samverka med varandra. "Våra lokaler är

öppna och tillgängliga för universitetes tredje uppgift". I allmänhet är ett starkt humanistiskt och konstnärligt campus positivt för Världskulturmuseet.

HSM menar, som svar på detta, att det bör bildas en kommitté framöver, som pratar om en gemensam approach för verksamheterna, för att stärka dem ytterligare. "Korsvägsgruppen" (samverkansgrupp med chefer från institutioner och verksamheter kring Götaplatsen och Korsvägen) - skall den breddas och stärkas? I längden inte hållbart att alla ska ha egna stora lokaler.

Svårt att bruka scen på sommaren för skolorna men *det vore intressant att ha en "venue" utombus i parken.* Intressant att få in Akademin Valand och HDK-Högskolan för Design- och Konsthantverk och dela lokaler och att kunna gå genom byggnaderna till varandra.

HSM pratar om att det är möjligt att få in Akademin Valand och HDK i biblioteket men inte i gamla Hovrätten. Skulle kunna samverka tydligare med Världskulturmuseet genom typ scentillgång.

“

Det är viktigt att fortsättningsvis prata ihop oss med andra kring Korsvägen-Götaplatsen om hur vi kan samverka med varandra.



ÅSIKTER OM CENTRALA KULTURINSTITUTIONER:

Att placera dem utanför stadens centrum fungerar inte för HSMs studenter - de vill ha en "public interaction" där de senare kommer att jobba. Viktigt att ha en publik att arbeta med. Det får inte bli som ett "void". Tror att projektet innebär positiva möjligheter för staden, invånare och studenter.

Diskussionen handlar också mer allmänt om kulturens roll i samhället, om hur kultur borde finnas överallt men har minst pengar. "Varför blir det de marginaliserade som ska flytta på sig? Ansvaret faller på konsten för att reparera det sociala bandet men det håller inte", var det någon som kommenterade.

Ett tätare samarbete mellan olika verksamheter, både de kommersiella och utbildningsinstitutionerna, skulle ge stor vinning. I allmänhet finns möjligheter till att utveckla samverkansplattformar, detta tyckte de deltagande borde undersökas och utredas närmare.

15:E NOVEMBER 2014

DIALOGWORKSHOP 5

15 BARNFAMILJER
UTE VID LEKPLATSEN I RENSTRÖMPARKEN
INBJUDNING VIA LEKPLATSFÖRENINGENS MAILLISTA

46

OM WORKSHOPEN:

Upplägget för denna workshop - som skedde utomhus vid Näckrosdammens lekplats under en lördagseftermiddag - var "en bulle för en idé". Det vill säga: genom att fylla i ett kort med bra och dåliga saker med området kring Näckrosdammen samt formulera funderingar i övrigt, fick man lite fika. 15 familjer och hundägare fyllde i var sitt kort under de 90 minuter vi var på plats i parkleken. Nedan sammanfattas de olika bra och mindre bra saker som listades.

The image shows two overlapping workshop cards. The top card is a registration form with the following fields: DAG/LOCKSLAG: [], KÖN: [], ALDER: [], PLATS: [], HEMMAVARENDE STADSCEL: [], ANMÄLNING TILL BESÖK: [], KONFIRMATION: [], TELEFON: [], and TER (VALFRITT): []. The bottom card is titled "TOPP & FLOPP" and contains the text "Vad är enligt dig de fem bästa / sämsta sakerna med området omkring Näckrosdammen?". It has five numbered lines for writing, each with a dotted line for a second line. There are also two circular icons on the card, one with a plus sign and one with a minus sign.



Behöver röjas upp och få bort fyllon och knarkare från platsen. Mer bänkar och bord. Sittplats med tak. Skulle även önska ett litet café och en toalett.

TOPP - positiva punkter i området

- Oas/grönområde (lugnt och tryggt i centrum, viktigt att det finns i city) 9
- Lekplatsen och leksaksboden 8
- Stora grönytor (för lek, picknick och hund) 7
- Läget, lättillgängligt (nära till Korsvägen, Johanneberg etc.) 4
- Vacker natur/park 3
- Växtligheten 3
- Vattentrappan 3
- Lite trafik 3
- Fågelliv 3
- Pulkabacke 2
- Bra att promenera med hunden 2
- Näckrosdammen 2
- Tilltalar olika åldrar 1
- Aktiviteter 1
- Trevliga människor 1
- Papperskorgar 1
- Skogen 1
- Möjlighet att använda året runt 1
- Solringen 1
- Naturlig paus (mellan Johanneberg och centrum) 1
- Rutschkanan 1
- Olika rum i parken (tilltalar många olika) 1

FLOPP - problematiska punkter i området

- Bristande städning och skötsel (skräpigt) 4
- Missbruk 3
- Trafik vid lekplatsen 3
- För lite gungor (finns inte ”pizzagunga”) 2
- Klotter 1
- Brist på papperskorgar 1
- Planer på ombyggnation 1
- Cykelvägen vid lekplatsen 1
- Misskött damm 1
- Igenväxt 1
- Bristande skick på bänkar och lyktstolpar 1
- För lite blommor 1
- Trafikbuller 1
- Hundar (ej kopplade) 1
- Bristande belysning 1
- För lite bord framför bänkarna 1
- Inga toaletter 1
- Otryggt på kvällen (lite folk som rör sig i området) 1
- Inget staket mot vattnet 1

“

Detta är vår enda/bästa/underbaraste naturplats för oss centrumbarnfamiljer som inte flyttat ut och byggt hus. Barn måste finnas kvar i stadskärnan också.

48

ÖVRIGA KOMMENTARER:

Man 35: “Området är helt klart perfekt för barnfamiljer. Utan Näckrosdammen skulle vi barnfamiljer ”tvingas” ut från stan. Kul område med mycket spontana möten, aktiviteter, konserter, träningsgrupper, grillning, osv.”

Kvinna (skrev ej ålder): “Behövs röjas upp och få bort fyllan och knarkare från platsen. Mer bänkar och bord. Sittplats med tak. Skulle önska ett litet café och toalett. Mer saker på lekplatsen. Bättre staket, farlig trafik.”

Kvinna 40: “Hade varit underbart med större omtanke om träd, buskar och blommor. Önskan om mer blomsterprakt och bättre skötsel av bänkar, bord, växtlighet.”

Man 40: “Fantastiskt bra med engagerade människor som driver föreningen så att tillgången till leksaker och aktiviteter är möjligt.”

Kvinna 40: “Hela området är livsviktigt för oss som bor på Södra vägen. Som en grön lunga. Det allra största problemet är buller och förorening från kollektivtrafiken. Den har gjort så att vi inte kan öppna fönster längre. Sedan skadar det inte med lite mer bostäder om det inte påverkar parkytan för mycket.

Kvinna (skrev ej ålder): “Detta är vår enda/bästa/underbaraste naturplats för barnfamiljer i centrum som inte flyttat ut och byggt hus. Barn måste finnas kvar i stadskärnan också.”

Man 34: “Området är en väldigt viktig plats för denna del av Göteborg. Som förälder spenderar vi stora delar av våran dag runt lekparken. Det byggs igen en del av Carlanderska parken, det vore därför otroligt sorgligt om delar av dessa ytor också skulle försvinna.”



2:A DECEMBER 2014

DIALOGWORKSHOP 6

5 PERSONER NÄRVARANDE
FORSKARE OCH STUDENTER VID HUMANISTISKA
FAKULTETEN SAMT KONSTNÄRLIGA FAKULTETEN

50

Den sista workshopen som arrangerades samlade några forskare/lärare, administrativ personal och studenter vid Göteborgs universitet.

En av personerna, lärare och forskare vid Högskolan för scen och musik (HSM) beskrev inledningsvis området kring Näckrosdammen som "extremt segregerat, bländande vitt och överklassigt". I allmänhet tyckte hon att det vore en bra strategi för staden att lokalisera olika institutioner - kommersiella såväl som kulturella - i en bredare geografi, "men det finns inte i det Göteborgska DNA:t att tänka på det sättet". Andan i projektet som sådant har på det sättet sina avigsidor, men det skulle uppenbarligen, menade hon, skapa många praktiska nyttor avseende utvecklingen av gemensamma projekt mellan de konstnärliga utbildningarna. HSM skulle tjäna på närmare relationer med Akademin Valand och HDK - Högskolan för design- och konsthantverk, kunde hon konstatera.

En representant för kåren på HSM pratade om att det finns behov hos studenterna på Artisten att möta de "teoretiska" motsvarigheterna på Humanisten. Möjligheter till reflektion och möten kring kritik och teori skulle vara mer möjliga i en ny gemensam byggnad. Idag är avstånden stora trots den geografiska närheten. Studenterna på HSM rör sig inte i någon större utsträckning mot Humanisten

och Universitetsbiblioteket (UB) är inte en miljö som har så mycket att erbjuda det stora flertalet studenter - notbibliotek finns t.ex. redan i HSMs lokaler. Ett nytt UB i Hovrätten skulle kunna bli en viktig mötesplats på campus. Tillgång till avancerad teknik för större screenings och liknande skulle vara ett intressant sätt att komma utanför den "egna bubblan" som ibland kan vara en begränsning på de sceniska utbildningarna.

Båda dessa personer pratade om området kring HSM som värdefullt avseende vardaglig rekreation: här kan man gå en promenad för att få behövlig luft mellan repetitionerna. På sommaren är gräsmattan en självklar mötesplats för studenterna, men den brukas inte för uppträdanden annat än undantagsvis. Amfiteatern från 1923 uppe vid dammen är intressant att åter ta i bruk av den anledningen.

En tredje person, administrativ personal på HDK och Akademin Valand beskrev situationen för dessa skolor som att den sistnämnda inte diskuterar den - på studentnivån - men att den förstämnda redan arbetar med arbetsgrupper för att tänka kring vad en flytt skulle innebära.

En representant från Business and Design Lab (samarbete mellan HDK och Företagsekonomiska institutionen vid Handelshögskolan) pratade om att lab:et gärna vill

“

Tillgång till avancerad teknik för större screenings och liknande skulle vara ett intressant sätt att komma utanför den “egna bubblan” som ibland kan vara de en begränsning på de sceniska utbildningarna.”



verka i det gränssnitt som planeras växa fram genom Projekt Campus Näckrosen och att man vill vara med i diskussionerna inför framtiden.

HSMs tillgänglighet rent rumsligt är annars en diskussion som fördes: *kring 10% av alla - nästan uteslutande besökare till olika framträdanden - nyttjar huvudentrén, alla andra någon av de två ingångar som ligger mer logiskt till i förhållande till kommunikationer.* Ett UB med entré motstående HSMs huvudingång kanske ändrar på detta, men en ny huvudingång mot Götaplatsen skulle vara önskvärd av flera anledningar.

En annan forskare, som också skrivit debattartikel tidigare, såg den tvärvetenskapliga agendan för projektet som i grunden något bra för universitetet, men att vad som är bra för detsamma och vad som är bra för staden inte (nödvändigtvis) skall likställas. Om integration är en viktig fråga i universitetets Vision 2020, borde det väl tydligare synas i exempelvis det här utvecklingsprojektet? Personen tar också upp att konceptet “cityuniversitet” har utestängande effekter som universitet behöver begripa bättre. Att sammanslagningen inte verkar komma “underifrån” kan också vara en risk för projektet, resonerade forskaren.





VAD HÄNDER NU?

53

Vi har med olika metoder samlat in information med en ambition om att därefter informera det fortsatta arbetet framåt. I det här avsnittet tittar vi närmare på hur den kunskap vi samlat in kan komma till användning, så den påverkar den fortsatta processen på ett aktivt och meningsfullt sätt.

De frågeställningar som följer är sammanvägningar av de många synpunkter som inkommit under dialogprocessens gång och avspeglar flera diskuterade perspektiv på projektet.

DIALOGKUNSKAPENS ANVÄNDNING

Hur vi kan tänka omkring den kunskap vi samlat in så den kommer till användning, och kan påverka projektet och den fortsatta processen på ett meningsfullt sätt.

54

Den kunskap vi fått kan komma till användning i projektet på två sätt:

Det första och mest konkreta sättet är att resultaten som du just läst har varit underlag för en återkopplande workshop, arrangerad i universitetets lokaler på Vasaplatsen den 9:e December 2014, till vilken de som medverkat i dialogen bjöds in. Under workshopen presenterades resultatet av dialogen och de medverkande fick göra gruppvisa reflektioner kring hur resultatet kunde omvandlas till tre konkreta frågeställningar till i första hand det kommande parallella uppdrag som planeras. Där kommer ett antal arkitektkontor att få uppgifter att studera området utifrån frågor och behov som olika aktörer har - medborgare i form av närboende och parkbrukare inkluderat.

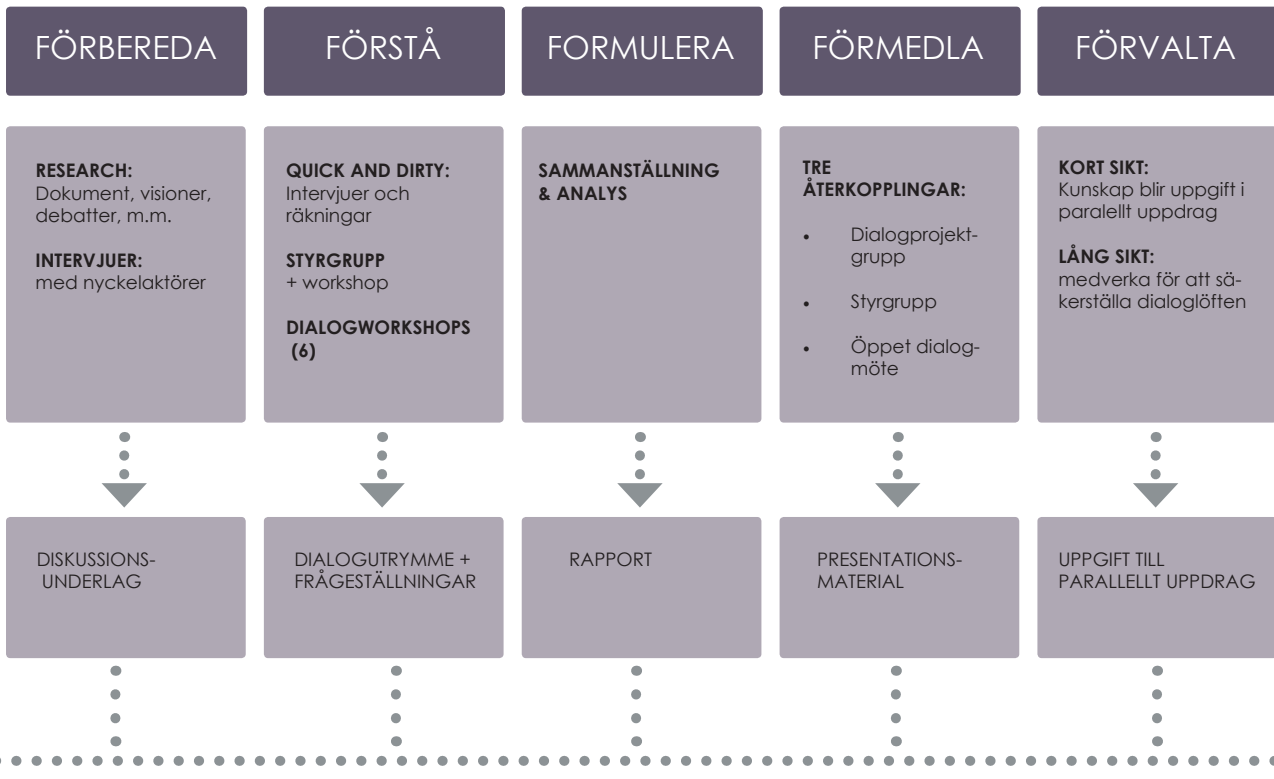
Syftet är att skapa ett tydligt samband mellan den nyvunna kunskap som dialogen genererat och det designutredande skede som en tävling eller liknande är. Vi kallar detta för "dialogprocessens frågeställningar" - att jämföras med de frågeställningar som t.ex. Göteborgs universitet, Akademiska Hus, Göteborgs Stad och andra aktörer i projektet har i relation till byggnader och området i stort. Frågeställningarna, som kommer att gå in i det kommande parallella uppdraget, presenteras på nästa sida.

För att också se till att dessa strategier och det insamlade dialogmaterialet i stort kommer att ges den vikt det förtjänar, kommer dialogprojektledaren Joakim Forsemalm, att göra en eller flera presentationer för den tävlingsjury som kommer att utses, i vilken resultatet av dialogprocessen presenteras och diskuteras. Det kommer också att handla om att ge en orienterande presentation vid det parallella uppdragets startmöte.

På längre sikt kommer det sammanställda dialogmaterialet också att göras verksamt genom att det presenteras vid nyckeltillfällen under den fortsatta framtida processen. Det kan handla om strategiska möten eller inför viktiga beslutstillfällen. Materialet kommer även på andra sätt att vara ett värdefullt bidrag i den fortsatta processen.

“

Poängen är här att skapa ett tydligt samband mellan den vunna kunskap som dialogen genererat och det designutredande skede som en tävling eller liknande är. Vi kallar detta för “frågeställningar från dialogprocessen”.



FRÅGESTÄLLNINGAR FRÅN DIALOGPROCESSEN

De frågeställningar som följer nedan är sammanvägningar av de synpunkter som inkommit under dialogprocessens gång. De avspeglar flera diskuterade perspektiv på projektet.

- Hur kan projektet genomföras med så små ingrepp i Näckrosparkens/Renströmsparkens grönska som möjligt?
- Vilka alternativa placeringar i området kring Humanisten finns som gör projektet möjligt med endast ombyggnation av Gamla Hovrätten?
- Vilken konkret påverkan på parkmiljön har de olika projekt som nu planeras - hur kan denna påverkan redovisas?
- Hur kan projektet utgöra en plattform för ett närmare samarbete - bl.a. kring samordning av möteslokaler - mellan olika aktörer och institutioner i området kring Korsvägen - Götaplatsen?
- Hur kan projektet skapa en integrerande effekt och bli en plats för gränsöverskridande möten i staden?

“

Hur kan projektet utgöra en plattform för ett närmare samarbete - bl.a. kring samordning av möteslokaler - mellan olika aktörer och institutioner i området kring Korsvägen - Götaplatsen?

Bild: Elisabeth Alvenby, GP 4:e November 2014

57





LIV, RÖRELSER OCH AKTIVITETER: SEPTEMBER - OKTOBER 2014

59

I det här avsnittet ges en sammanfattning av de olika moment som ingått i kartläggningen gångtrafik & aktiviteter mellan september och oktober 2014

Mappingen har innehållit följande kunskapande moment:

- *Gångtrafikflöden*
- *Vistelsekartläggning*
- *Age & Gender*

FLÖDEN, GÅNGTRAFIK: HUR RÖR SIG FOLK I OMRÅDET?

För att få en god bild av när området är mest aktivt och på vilka platser har vi genomfört en enklare stråkanalys där vi vid ett antal stationer i området har räknat antalet fotgängare som över dagen rör sig genom rummet.

60

PREMISSER FÖR MÄTNINGEN

Vanligtvis då man genomför en räkning av människor vill man eftersträva att genomföra den på en klar dag med bra väder för att få ett representativt värde som är jämförbart mellan olika mätningar. Dessa räkningar genomförs av det skälet generellt på sommaren och ev. även under en klar vinterdag för att ha som referens årstider emellan.

Eftersom vi endast kunnat räkna på hösten har ett underlag genererats som ska ses som undersökande och inte statistiskt säkerställt.

FREDAG 19:E SEPTEMBER - 21° OCH SOLIGT

Fredagen är en dag som skiljer sig något från andra dagar då den är vardag på dagen och helg på kvällen men då vi hade ett strålende sommarväder såg vi en chans att få goda flöden.

Generellt kan man se att den starkaste tendensen är att all trafik omkring parken runt dammen minskar procentuellt mer drastiskt än andra gator kvällstid gerntemot sitt dagsvärde. Anmärkningsvärt är även att den lilla gångvägen (Curt Weibulls Gångväg) ner till Korsvägen dagtid har ett trafikflöde som endast överträffas av gångvägen Fågelsången längs Artisten men nattetid går ner med ca 86% då andra vägar endast går ned med 46% kvällstid.

Promenaden längs Artisten

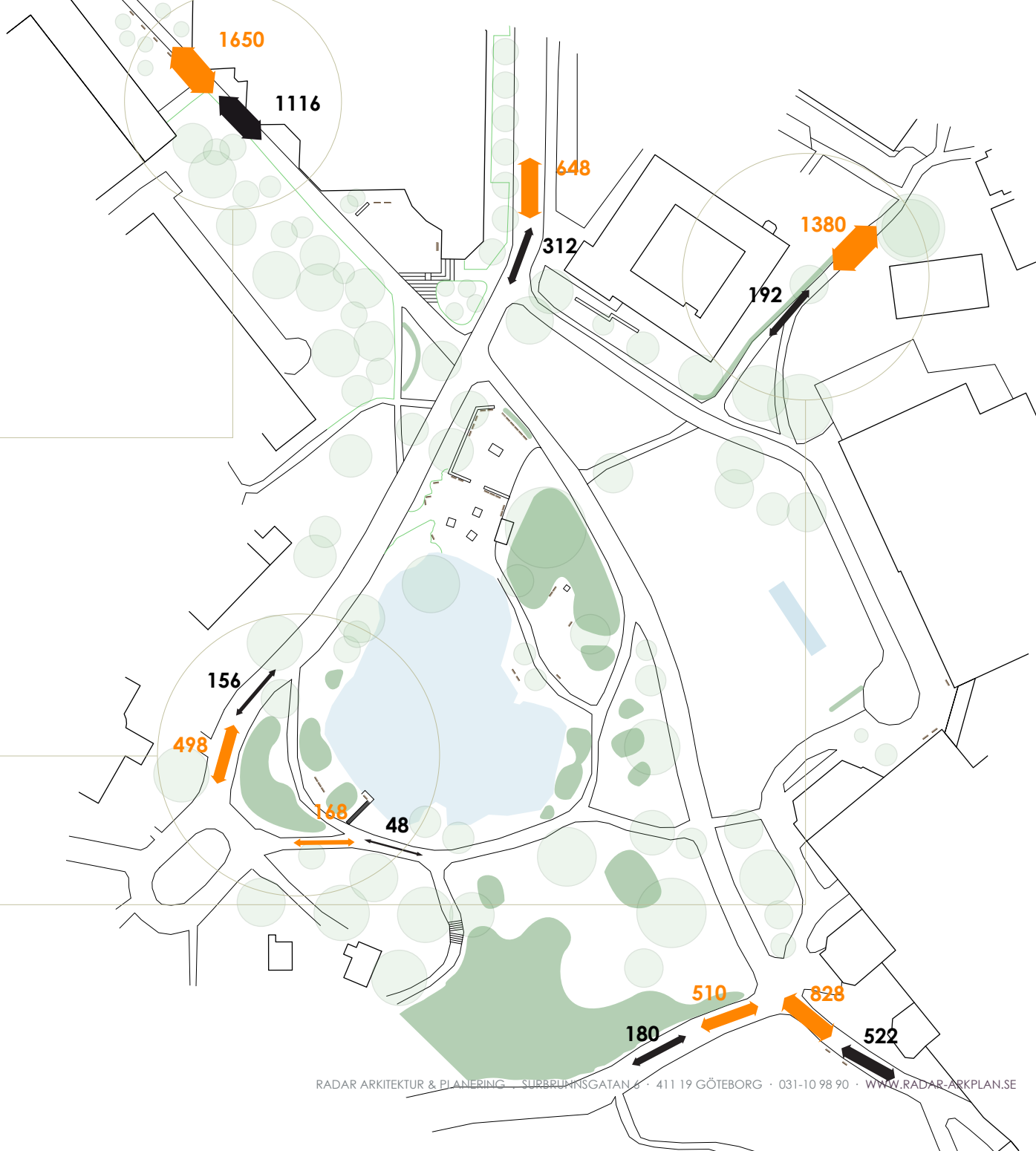
Fågelsången fungerar som områdets huvudsakliga tillfart, framförallt från Götaplatsen. Vad analysen visar är att den även bibehåller sin trafik kvällstid då den genererar mer gångtrafik än alla de andra gångvägarna tillsammans. Generellt ökar trafiken lite före lunch då den når en peak omkring 350-450 pers/tim. och dör av en stund på sen eftermiddag då folk troligtvis tar en tidig helg för att sedan lyfta igen på kvällen omkring 18-19 då den når samma höga värden som under rusningstiden på dagen.

Parkvägarna omkring Näckrosdammen

Det är inte förvånande att se att trafiken är så låg i parkområdet. Olof Wijks gatan används i ca 3 ggr större utsträckning och båda vägarna minskar med ca 70% kvällstid gentemot 54% i snitt i området.

Gångvägen ner till Korsvägen

Den lilla trappan upp från Korsvägen har sin absoluta trafikpeak omkring lunchtid då lika många frekventerar den lilla trappan som gångvägen Fågelsången längs Artisten. En mindre peak återfinns morgon och eftermiddag men bara omkring 150-250 pers/tim. och är i övrigt mycket lågintensiv.

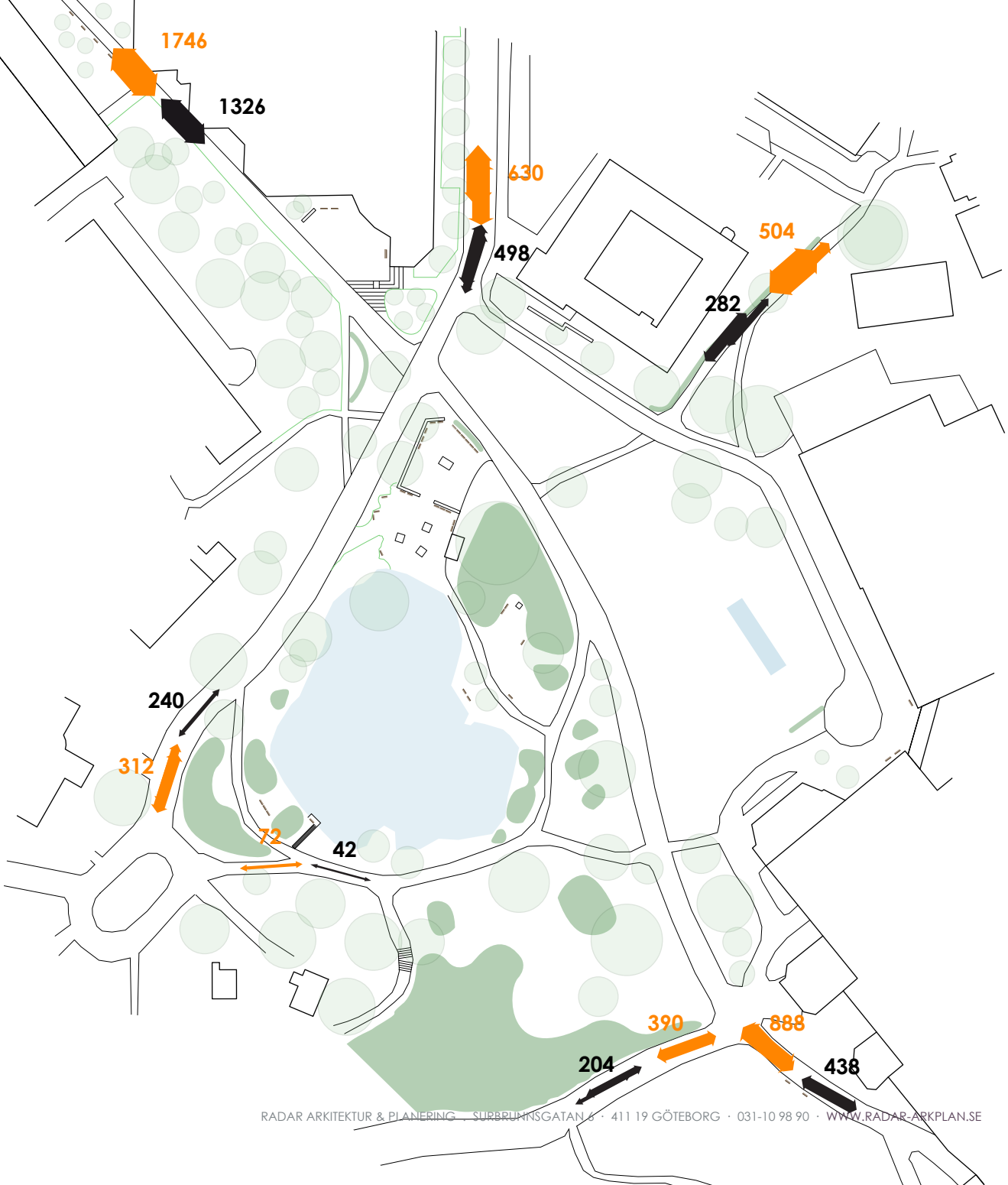


PREMISSER FÖR MÄTNING 27 - 30 SEPTEMBER

När vi hade uppnått mätningar i gott väder hoppades vi på fortsatt stabilt väder och mätte gångtrafik även på en Lördag och en Tisdag för att jämföra trafikmönster mellan vardag och helg. Beklagligt nog fick vi markant sämre väder både för Lördagen och Tisdagens mätningar, det innebär att vi under dessa förhållanden får ett värde som till stor del troligen motsvarar den nödvändiga trafik som har ett tydligt mål och destination och saknar de nöjesbesökare och allmänna flanörer som annars kan förväntas i området. Det iakttas ännu tydligare då man ser på de låga vistelsetalen dessa dagar (se senare studier).

LÖRDAG 27:E SEPTEMBER - 16° OCH BLÅSIGT

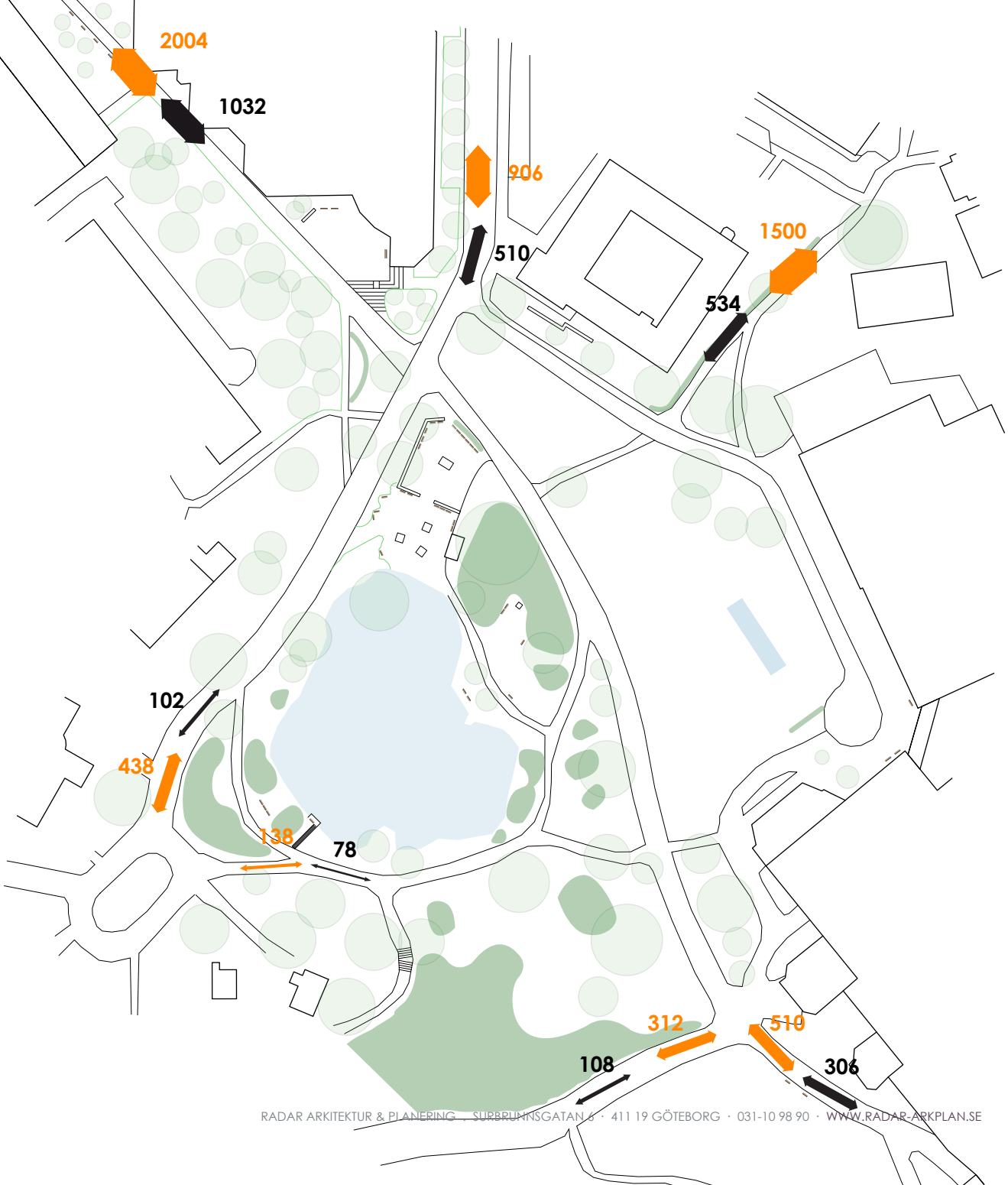
Lördagens mätning visar trots det sämre vädret på i stort samma trafikmönster som under Fredagens strålande väder förutom de mycket låga talen i parkstråken och givetvis vid gångvägen ner mot Korsvägen som väntat då universitetet är stängt. Kvällstalen är dock i stort konstanta.



TISDAG 30:E SEPTEMBER - 16° OCH BLÅSIGT

Tisdagens mätning visar i mångt och mycket förhållandevis jämförbara värden mot både Fredagen och Lördagens mätningar. Fågelsången längs Artisten uppvisar dock ca 25% högre belastning under dagen och gångvägen från Korsvägen har väsentligt högre trafik med mer än dubbels så höga tal kvällstid och ca 10% dagtid. Olof Wijksgatan uppvisar även den ca 30% högre belastning dagtid.

Av det kan vi ana att dessa tre gator är de som i största grad frekventeras av de universitetsanknytna. Det tyder på att de i förhållandevis hög grad inte nyttjar parken idag, något som även stöds av vistelsestudier och intervjuer som genomfördes där vi kan se att 70% av studenterna inte har någon uttalad uppfattning av problem i parken. En siffra som endast är 41% bland de besökande i området, en grupp människor som även innefattar de boende.



KARTLÄGGNING:

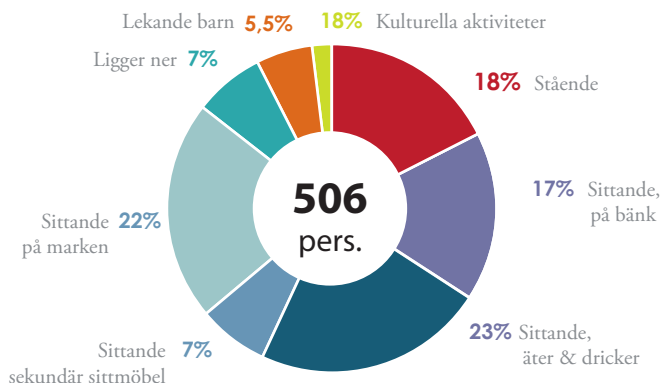
AKTIVITETER & VISTELSER I OMRÅDET

För att få en god bild av vilka aktiviteter som är dominerande och på vilka platser de äger rum, har vi genomfört en vistelseregistrering där vi varannan timme registrerat varje människa som utför en aktivitet i området, var de befinner sig och vad de gör.

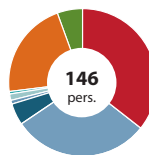
66

FREDAG 19: E SEPTEMBER - 21° OCH SOLIGT

Under Fredagens goda väderförhållande kan vi se att de absolut aktivaste områdena för vistelse vi har är gräsmattan utanför Humanisten och lekplatsen. Dessa visar var och en för sig på en långt högre aktivitet än hela parken runt dammen sammanlagt. Aktiviteten i lekplatsen är generellt baserad på lika andelar vuxna och barn där de flesta vuxna står upp och pratar med varandra medan barnen leker. Det är även en aktivitet som vi kan se nedan är ihållande även under sämre väderförhållanden då de flesta andra aktiviteter försvinner i området. Anmärkningsvärt är även

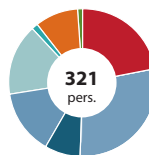


det mycket låga antalet vistelser i området utanför och längs med *Artisten* trots stora människoflöden och väldigt gott om sittplatser. Motsatsen kan sägas vara ytan utanför Humanisten som har mycket få sittplatser men en större andel vistelse än resten av området sammanlagt. Avslutningsvis kan även påpekas att vi inte registrerar någon som helst fysisk aktivitet vilket är ovanligt i en så central parkmiljö. Generellt präglas rummet av förhållandevis passiv aktivitet förutom de lekande barnen som idag endast frekventerar lekplatsen.



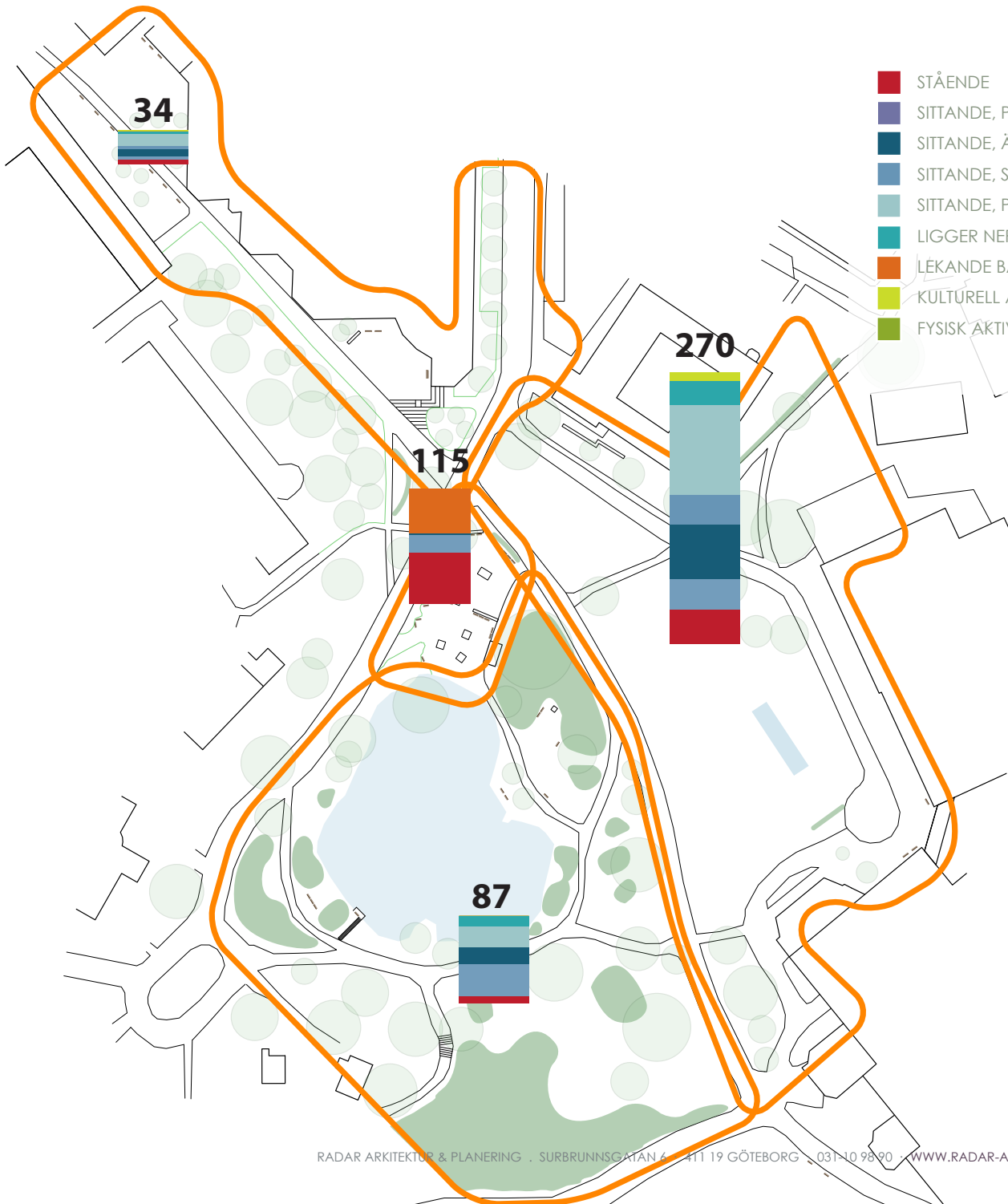
Vistelse Lördagen 27/9 - 16° +blåsig

Vistelsen i området går av naturliga skäl ner drastiskt när vädret försämras. Vistelsen är ca 71% lägre. Eftersom det är helg är vistelsen valfri och de som annars vistas i rummet av behov är tydligt frånvarande.



Vistelse Tisdagen 30/9 - 16° , kyligt

Antalet människor som vistas i området är fortfarande lägre pga det sämre vädret men är mer än dubbelt så hög som under helgens mätningar. De lekande barnen är konstanta vilket tyder på att det är en förhållandevis rutinmässig sysselsättning.



AGE & GENDER:

HUVUDSAKLIGEN KVINNOR PÅ DAGTID

För att få en översikt av vilka åldersgrupper och könsgrupper som frekventerar rummet har vi registrerat alla som rört sig igenom två mätpunkter varannan timma över hela dagen.

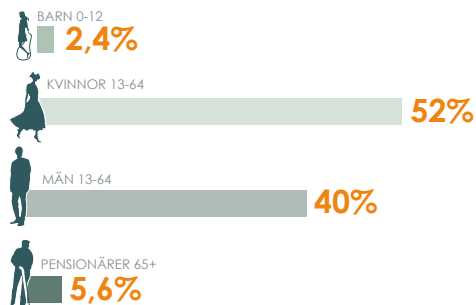
68

FREDAG 19: E SEPTEMBER - 21° OCH SOLIGT

Eftersom vi har en viss dominans av studenter i området valde vi att studera två olika platser för att få ett referensvärde där vi kan fånga upp studenter och anknytta till universitetet. Vi har i hela området en stark dominans av kvinnor, i snitt 30% fler över dagen än män, men då vi bland studenterna får värden på 64% fler kvinnor än män kan vi gissa att fördelningen är förhållandevis jämn i övrigt. Detta ändras drastiskt under kvällstid då vi får en övervikt av män i området, något som kan påvisa en viss otrygghetsfaktor kvällstid.

Anmärkningsvärt är även det väldigt låga antalet barn i området, endast 3,6% om man räknar bort 0-värdet från Universitetsbiblioteket som kan anses som missvisande.

GENOMSNIITT, HELA DAGEN



1. Fågelsången vid "Artisten"

Som en av de huvudsakliga tillfartsnerverna genom området kan gångvägen längs Artisten ses som förhållandevis representativ plats att iakttä. Intressant är det oerhört låga antalet barn och gamla, med undantag för lunchtid då båda dessa grupper ökar markant, de äldre lite före lunch och barnen en smula efter lunch. Vi har räknat bort sammanhängande dagisklasser så det bör inte vara en faktor. Markant är även att vi efter att ha haft en generell dominans av kvinnor över hela dagen (ca 30% fler kvinnor än män), att det sjunker redan vid kl 17 till jämvikt och redan efter kl 19 ser vi en dominans av 31,6% fler män. Detta tyder på en ökande otrygghet kvällstid och bör tas i beaktande vid fortsatta studier i området.

2. Studenter utanför Universitetsbiblioteket

För att kunna räkna av vissa mönster som enbart relaterande till universitetet, har vi strävat efter att registrera ett "studentvärde" att jämföra med. Här har vi en ännu större kvinnodominans på 64% fler kvinnor än män vilket kan förklara den 30-procentiga kvinnodominansen i området som universitetsgenererad, men vad gäller otrygghet kan vi även här se att närvaron av kvinnor går ner i mycket hög grad vilket borde kunna säkerställa tendensen som genererad av en upplevelse av otrygghet.

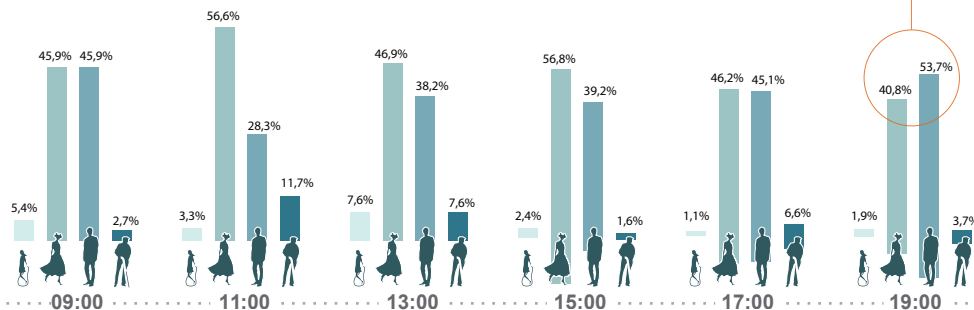
Ytterligare en intressant iakttagelse är den extrema stigningen av pensionärer just här vid 17-tiden men behöver studeras vidare för att kunna förklaras.



ENDAST
3,6% BARN
I GENOMSNIITT
HELA DAGEN

30%
FLER KVINNOR
I GENOMSNIITT
HELA DAGEN

31,6%
FLER MÄN
KVÄLLSTID:



69

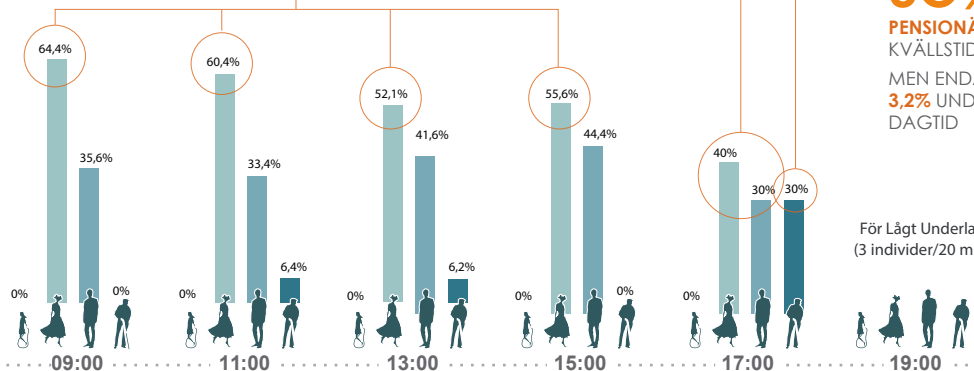


0% BARN
I GENOMSNIITT
HELA DAGEN

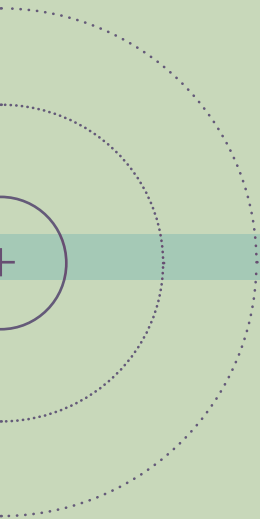
64%
FLER KVINNOR
I GENOMSNIITT
HELA DAGEN

33%
FLER KVINNOR
KVÄLLSTID

30%
PENSIONÄRER
KVÄLLSTID
MEN ENDAST
3,2% UNDER
DAGTID



För Lågt Underlag
(3 individer/20 min)



DIALOGSAMMANFATTNING:

71

I det här avsnittet sammanfattar vi intrycken och samlar ihop dialogmaterialet till en diskussion. Vad är det egentligen de deltagande närboende, brukande och verksamma har sagt till processen? Och vad kan det tänkas betyda för projektet?

SAMMANFATTANDE ANALYS

Här samlar vi ihop dialogmaterialet till ett antal grundläggande frågeställningar och problemformuleringar som de deltagande har delgett till processen - att förmedla vidare till det fortsatta arbetet.

72

Vad är det då som sägs i den här dialogen? Först och främst kan man konstatera att det, eftersom det är ett kvalitativt underlag som generats, finns en inneboende spännvidd i materialet som samlats in. I stort sett kan man säga att det är lika många uppfattningar som det finns samlade röster. Med det sagt, går det att konstatera att det även finns mycket som är återkommande i materialet. Det skall förstås också understrykas igen att det här är ett kvalitativt material - det går inte att dra en statistisk slutsats av dialogen. Det har heller inte varit syftet.

Generellt sett är det först och främst parken och det intilliggande skogsområdet som lyfts fram i diskussionerna i den här sammanställningen. Parken är en viktig "oas" för närrekreation och används flitigt, i synnerhet under sommartid. Det råder lite delade meningar om otrygghet: några säger att det inte finns någon sådan alls - de mätningar vi gjort under kvällstid visar dock att kvinnor verkar röra sig i väldigt begränsad utsträckning under kvällstid. Uppenbarligen finns det mörka och skymda passager och flera uttrycker att dessa kan vara osäkra. Det går också att konstatera att det finns utrymmen för förbättringsåtgärder i parken - fler förslag till detta ges här och materialet bör vara en del i det arbete som staden startat kring parken. Inte minst finns detaljrika uppgifter från utomhusworkshopen med barnfamiljerna.

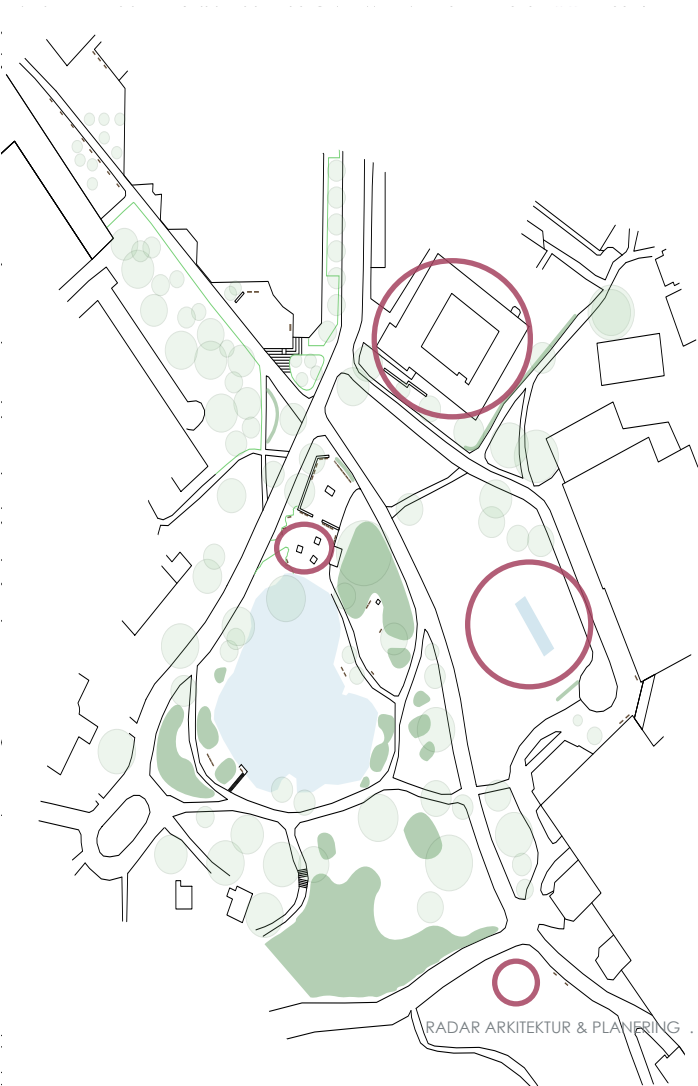
En diskussion i dialogmaterialet handlar om alternativ lokalisering av de aktuella verksamheterna till en ytterstadsdel. Detta uttrycks framförallt av närboende, främst vid den första workshopen och i den massmediala debatten.

Vid sidan av det och oron över ett minskat parkområde, är det kritik mot förslaget att riva gamla Hovrätten som är mest framträdande i dialogen. Även där är det framförallt i den första workshopen och i den massmediala debatten som frågan lyfts fram. Byggnadens framtid är en läsning i samtalet: om inte densamma skyddas, i bästa fall "bara" genom ombyggnad, kommer processen att få svårt att komma framåt. Här behövs stor kreativ kraft läggas, både på hur frågan kommuniceras och i form av en inkluderande designprocess. Hur kan man bjuda in dialogparterna i ett sådant arbete?

Tankarna från verksamheterna i det lite större närområdet säger oss att det finns mycket möjligheter för universitetets Projekt Campus Näckrosen - för samverkan och inte minst samutnyttjande av (samlings)lokaler. Man ser också parken som en möjlighet för scenisk verksamhet sommartid. Det finns inga direkta konflikter eller problematiseringar, men narrativet om annan lokalisering av verksamheterna återfinns även här.



För mig är Näckrosparken barndom, ungdom och vuxet liv. Året runt går jag dit och finner ro och kopplar av.

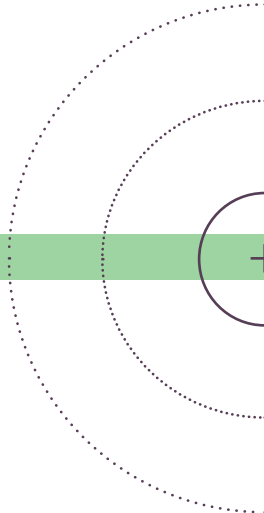


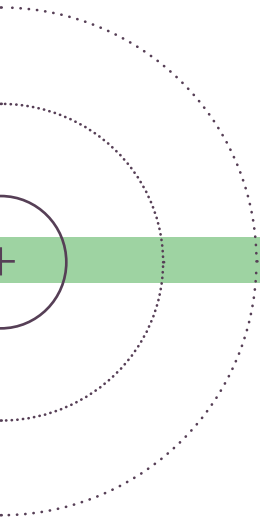
Geografiskt sett kan ett antal punkter lokaliseras kring vilka det finns anledning att vara särskilt uppmärksam i processen framgent:

- **Gamla Hovrätten med närområde** - kräver en särskilt eftertänksam process sett till de synpunkter som uttryckts i dialogprocessen
- **Lekplatsen vid Näckrosdammen** är en viktig samlingspunkt i området (vilket även räkningsövningen som följer visar)
- **Oro över Renströmsparken/Näckrosparken:** det finns ett behov att i karta tydligt visualisera projektets gränser sett till ev. anspråkstagande av parkmark
- **Parken, men också det intilliggande naturområdet Trollspisberget** används mycket av kringboende. Det finns många rekreativa värden i dessa miljöer, men samtidigt saker som skulle behöva förbättras - bl.a. hastigheten på cykelvägen och dålig belysning.

Några konkreta behov och problem kan också listas:

- Det är för få sittplatser i området
- Belysningen är bitvis bristfällig (särskilt Trollspisberget)
- Det saknas papperskorgar - områden är skräpigt sommartid.





UPPDRAGSGIVARE



AKADEMISKA HUS

Stampgatan 14, Våning 5

411 01 Göteborg

031-63 24 00

I samarbete med Göteborgs universitet

75

■RADAR ARKITEKTUR PLANERING LANDSKAP

Surbrunnsgatan 6

411 19 Göteborg

031-10 98 90

TEAM:

Joakim Forsemalm

Sebastian Pauly

Tobias Dahmm

Alexandra Romanova

Matilda Moberg



Den här skriften utgör en sammanfattning av den dialogprocess som pågått under hösten och vintern 2014-2015 kring utvecklingen av området kring Näckrosdammen i centrala Göteborg. Uppdraget, som beställts av Akademiska Hus i samarbete med Göteborgs universitet, har handlat om att skapa en dialog om uppfattningar om och användning av området inom ramen för Projekt Campus Näckrosen. Mer information om projektet och dialogen: www.campusnackrosen.gu.se eller www.akademiskahus.se

Joakim Forsemalm, Fil Dr i Etnologi vid Radar arkitektur och planering i Göteborg har varit projektledare för dialogprocessen.

■ RADAR
ARKITEKTUR PLANERING LANDSKAP

SURBRUNNSGATAN 6
411 19 GÖTEBORG
031-10 98 90

